مایۆ پووچی چەپی ئەمریکی … نووسینی: مستەر فیش*

وەرگێڕانی: گەران عەبدوڵا

دادپەروەری ئابووری و سیاسی بۆ هەژاران یان ڕەشپێست و ژنان و کرێکاران نایەتە دی لە چوار چێوەی سیستمی جیهانی سەرمایەداریدا. کۆمپانیا گەورەکانی سەرمایەداری (corporate capitalism) کە لەسەر بنەمای سیاسەتی شوناس و فرەکلتووری و دادپەروەریەکی ڕەگەزپەرستانە سیاسەتکانی خێی دەشارێتەوە، هەرگیز وچان نادات لە فراوانکردنی نایەکسانی کۆمەڵایەتی و بە سەربازیکردنی بۆ سنوور و نەهێشتنی ئازادییە مەدەنەکان و زیادکردنی دامودەزگاکانی چاودێری.

کۆمپانیا گەورەکانی سەرمایەداری قابیل بە ڕیفەرم نییە، لەگەڵ جەنگەکەی بەردەوامی خۆیدا. تا زیاتر لیبراڵیزم بە جەنگاوەرێگای چینایەتی خێی ئاشنا دەبێت، هەوڵ دەدات لەگەڵ ئەو سیستمە کاربکات کە فیلەسوفی سیاسی شیەدن ولین ناوی لێناوە " تۆتالیتاریزمی ئاوەژو inverted totalitarism- "، ئەوا زیاتر تەنگ بە ژیانی ئەمە هەڵدەچنرێت. ئەگەر هەوڵەندرێت دامودەزگا حکومەکان گشتی بکرێنەوە کە پێک دێت لە بانقەکان و سەرچاوە سروشتەکان و کارگەکانی چەک دروستکردن، ئەوا بە دڵنیاییەوە قوربانییەکی بەردەوامی ئەم دۆخە دەبین.

کۆمپانیا گەورەکانی سەرمایەداری سەرو نیشتمانین، هیچ دڵسۆزی و لایەنگریەکی بە هیچ دەوڵەت نەتەوەیەک نییە. ئەم سیستمە بەهرەمەندە لە هێزی سەربازی ئەمریکا لە پێناو پاراستنی بەرژەوەندییە ئابورەکانی خۆیدا. لە هەمان کاتدا وەاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا زەرەر مەند دەبێت و دام و دەزگا دیموکراتەکانی لەبەر یەک هەڵدەوشێتەوە، وە ڕەگا بە بنەما ئابورەکانی دەدات کە کەچ بکەن بە ئەو شوێنانەی کە کرێکار وەک کەلەڵ بەکار دەهێنرێن.

دەبێت بەرەنگار بوونەوە بەرانبەر بەم کەمینە بازرگانە چەتانە لە ئاستەکی نەونەتەوەیدابێت. دەبێت هاوپەیمانی ساز بکرێت لەگەڵ کرێکارانی سەرتاسەری جیهاندا. دەبێت دژایەتی دامەزراوە لیبراڵەکان بکرێت، بەهەمان شێوە پارتی دیموکرات کە خیانەت لە

کرێکاران دەکات. ئەم خیانەتکردنە بوو وای لە فاشیستەکانی ئەوروپا و شوێنکەوتانی ترۆتسکی بجووێن. دەناڵەد ترامپ هەرگیز هەڵنەدەبژێردرا ئەگەر ئەم خیانەتە نەبوایە. دەبێت بزوتنەوەیەکی جیهانی بەهێز دروستبکرێت بۆ ڕوخاندنی کۆمپانیا گەورەکانی سەرمایەداری یان ئەوەتا تۆتالیتاریزمی ئاوژوو زیاتر گەشەدەکات.

چەپی گومڕا، خۆی خەریککردووە بە شێوەی کلتووری و سیاسەتی شوناسەوە. تا ئاستێکی زۆر بەئاگایە یان پشتگوێی خستووە ئەولەویەتەکانی سەرمایەداری و خەباتی چینایەتی. تا ئەو کاتەی سەرمایەداری دەسەڵاتدارە، هەموو گەڵانکاریێک کۆمەڵایەتی، ئابووری، سیاسی و فەرهەنگیکان ڕووکەشانە دەبێت.
سەرمایەداری، لەناوەڕۆکی خۆیدا بە دوای بە کاڵاکردنەوەی ئینسانەکان و سروشتەوە بە وەدەستهێنانی قازانج. هەمیشە لە هەوڵی کەمکردنەوەی تێچوی کرێکارداید، وە لەناوبردنی هەموو ئەو یاسایانەی کە لە پێناو سودی گشتیداید. بەتام لەگەڵ وەرانکردنی پێوەندییە کۆمەڵایەتییەکاندا، خۆشی دەکەوێت وەکوو هەر مشەخۆرێک کە لەوەڕ ژیان دەکات. ئەوەی سەرچاوەی نەهامەتییە، ناتوانێت ئەو پێرەشیەی نەوان خۆیک بە لە ناوبردنی سەرمایەداری لە ناوبەرێت.

"دەیڤد نۆرث" سەرکەی گشتی پارتی سۆشیالیستی یەکسانی لە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکایە لەو کاتەی لە نیۆرک قسەمان دەکرد پەکەوتی: " ئەم قەیرانە جیهانییەکی جیهانی هەیە، ئەم قەیرانە زاڵە بەسەر بەشێکی گرنگی سیاستمەدارانی ئەمریکادا. ئەو کاردانەوانەی کە دەیبینین، گەڵانکارییەکی سەرسوڕهێنەرانەیە لە دەسەڵاتدارێتی وڵاتدا، لە گەڵانکارێکانی ژیانی سیاستمەداراندا، لە خیتابی سیاسی لاواز و خاڵی لە فیکر، ئەمە لە خۆیدا دەربڕی دۆخی ئێیتی دەسەڵاتدارە".

هەروەها وتی: " دەتوانین پێشبینی ئەوە بکەین کەوا تەقینەوەیەکی چینایەتی گەورە لە ئەمریکا بە نەوەیە. بەوام وایە ئەم وڵاتە بەرمیلکە لە بارودی کۆمەڵایەتی، تووڕەبوونکی زۆر هەیە لە بارەی بارودۆخی کار و نایەکسانی کۆمەڵایەتییەوە. لەگەڵ ئەوەشدا دەتوانرێت زۆرێک لە پرسیارەکان تێکەڵاو بکرێت، کرێکار لەم وڵاتە بەوایکی قوڵی بە مافە دیموکراسییەکان هەیە. ئەمە بە تەواوی ئەو چیرۆکە بە پووچ دەزانین کە پێی وایە کرێکاران نەگۆڕپەرستن. بەوادکەم ئەم چیرۆکە لەلایەن پڕۆپاگەندەکانی چینی ناوەندەوە هەڵرابێتەوە کە سەرخۆشن بە سیاستی شوناس، ئەمانە بەرژەوەندییان لەپەرت پەرتکردنی خەڵکداید لە نیزە چینایەتییەکەی خۆی لەسەر

بنەمای نەژاد و ڕەگەز و پەسەندکردنی ڕەگەزێک بەسەر ئەوی تردا. ئەم دیدە ناتوانێت چارەسەری کێشە سەرەکیەکان بکات."

دەیقد نەرث بە شێوەیەکی دروست ئەوەمان پێدەڵێت کەوا سەرمایەداری بە سروشتی خۆی لە قەیرانێکەوە دەچێت بە قەیرانێکی تر، وەهەر ئەمەوا دەکات ئاستەنگەکانی ئەمڕۆمان هاوشێوەی ئەوانەی ڕابردوبێت.
دەیقد وتی: " هەموو پرسیارێ بە وەڵامکانی سەدەی بیست لە چێشنی دەوڵەت نەتەوە، موڵکییەتی تایبەتی و ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و هێزی سەرمایە، هەموو ئەمانە سەرچاوەی شەڕی یەکەم و دووەمی جیهانی بون و ئێستاش ئامادەییان هەیە سەرباری فاشیزمیش."

هەروەها لەدرێژەی قسەکانیدا وتی: " ئەمە ژیان لە چوار چێوەی یەک ئابوری جیهانی دەکەین کە پێیوندییەکی تونددو تێژی لەگەڵ یەکتردا هەیە، پرسەی جیهانگیری بەرهەمهێنان، سیستەمی مالی. چینی دەسەڵاتدار یەک سیاسەتی نەونەتەویی هەیە، وە هەر لە ئاستی نەودەوڵاتیشدا خەیان ڕێکدەخن. لە بەرانبەریشدا کرێکاران لە ئاستی نیشتمانی خەیان ڕێکخراو دەکەن، بەیە بە توانایە لە وەڵامدانەوە بە [سیاسەتەکانی چینی دەسەڵاتدار] . هەر بەیە دەکەوێتە پشتیوانیکردن لە بەرنامەگەلێکی نیشتمانی و سەندیکا کرێکارەکانیش دەچنە پشتی ترامپ."

هەر لە نیەرک لەگەڵ زانای کۆمەڵناس چارڵز دەربەر قسەم کرد، ئەویش هاوڕای دەیقد نەرث بوو.
دەربەر وتی: " لە ڕاستیدا ئەمە چەپمان نییە، هەر بەیە لەسەر سەرمایەداری قسەناکەین. چەند جار دەتوانیت بچیتە سەر چەناڵی هەواڵەکانی CNN و گوێت لە گفتووگۆبێت سەبارەت بە سەرمایەداری؟

بیرنی ساندەرز یەک کاری کرد، خۆی وەکو "سۆشیال دیموکراتێک" ناساند. ئەوە لە خەیدا گەڕانێکی نەوعی بوو لە وتاردان. دەڵێت شتێکی تریش هەیە بە جیاواز لە سەرمایەداری با گفتوگۆی لەسەر بکەین.

سەرمایەداری لەگەڵ بەجیهانیبونی خەیدا زیاتر و زیاتر پەرت پەرتکردن" intersectional" دەگرێتە بەر، بەیە بە ئەمە گرنگ شێوی ئەم پەرت پەرتکردنە بکەین. لە کۆتایی شەستەکانی سەدەی ڕابردووداً، ئەوکاتانەی فەرخوازێکی سیاسی بووم و هەهەندە جیهانێکانی چەپ هوو لەسەر بوو، کەچی ئەم هەهەندە لە شەستەکان داکۆت.
ژنان هەستیان دەکرد کێشەکانیان چارەسەر نەکراوەو لایەن پیاوانی

سپیی و سەرکردە قوتابخانەو مامۆستای خراپیان لەگەڵدا دەکرا. تیمی پینگ پۆشکان هەستیان دەکرد ئیتر سپکان لەگەڵیاندا باس لە پشبڕکێ ناکەن. هەر لایەو بەکخراوی خۆیان پکهێنا، چونکە چەپ خەسڵەتە جیهانکەی خۆی لەدەستدا.

چەپ هەستەوکەوتی لەگەڵ ئەم پەرتەوازەکردندا لەچوارچێوەی ئیمپراتۆریەت و عەسکەرتاریزمی ئەمریکاو بالادەستی سەرمایەداریدا نەدەکرد، بەڵکو وەکوو کشەو شوناسی گروپێک تەماشای دەکرد. ئەم بۆ ژنان و پشپەستەکان و هاوڕگزکانیش هەروابوو.
زیانەکانی ئەم پەرت پەرتکردنە مەرگ هێنەر. لە جیاتی جەختکردنەوە لەسەر مەینەتی زوملەکراوان، کەچی چەوساوەکان کەمەکە لە هەوڵی ئەوەدان نوێنەریان هەبێت لە ناو هەیکەڵەکانی "structures سەرمایەداریدا."

دەربارە لە درێژەی قسەکانیدا نموونەیکی هێنایەوە: " لەگەڵن با ڤەرژنەکی مەدرەنتان بۆ نمونە بۆ بنمەوە "Sheryl Sandberg" سەرکی کارگەڵەی فەیسبوک، شۆپالی سێیەمی فیمینیزمی هێنایە دەرەوە. ئەو دەڵێ " وەرە پشۆ " ئەم سیاسەتکردنە لەسەر شوناس بۆتە زەهر بۆ چەپ. " وەرە پشۆ " چی دەگەیەنێت"؟ مانای ئەوەیە ژنان وەرنە پشۆ و تا ئەوپەڕی توانییتان بڕۆن و وەک ئەو لە کەمپانیایەکی زبەڵاحدا بەڕێوەبەرایەتی بگرنە دەست و دەوڵەمەندبن. هەرکاتێک فیمینیزم بەو بارە بچێتە پشۆوە، ئەمە لە خێدا شرعیەت دانە بە سیستەمێک کە لە خێدا بەدوای قازانج دروستکردنەوەیە. فیمینیستەکان پشتر بە ئاشکرا سشیالیست بوون وەکوو [مارتن لوثر کینگ]، بەناو هەموو ئەوانە ڕشبونەوە.

چەپ لە دەخکی ناڕشندایەو کەمێک شتی هەبژردراو لە هەگبەکەیدایە، ئەمش زیاتر پێوەندی بە لایەنی پاکی مراتیەوە هەیە. تە نیگرانی لە چونە پشۆوت لەگەڵ سیستەمی مەوجود. پشبڕکی ئەوانی تر دەکەیت لەناو هەمان سیستەم. هەموو کەسێک مافی تایبەتی خۆی هەیە، نیگرانی تە بە بشداریکردنکی دادپەروەرانەیە.
خەکی ناو بزوتنەوەکان دەرهاویشتەی هەمان ئەو سیستەمن کە شەی دەکن، ئەمە هەمومان لە ناو فرهەنگی سرمایەداری و تاکگرایی و خۆپرستی گەورە بوینە، بێ پت سیر نبە. دەبێت بە ئاگایەوە بیناسیت و خباتی لەدژ بکەیت. هەموو کەسێک لەم بارو دۆخدا گەورە بووە، هەر ئەمش کاریگری لەسەر گەینی ستراکچری چەپ داناوە.

لە بەرانبەریشدا چەپ ڕەخنەیەکی گشتگیرانە لە ئابووری سیاسی سەرمایەداری پێشکەشناکات، تا ئادیەکی زەر ئەمیش خەریکی سیاستکردنی شوناس، زیاتر جەخت دەکاتەوە لەسە یفەرم بە ڕەش پێستەکان و ژنان و تاد… بەڵام هەرگیز لەکەینەوەیەک ناکات بە ئەم کێشانە لە چوار چێوەی سیستمی سەرمایەداری."
دەربەر بە هامان شێوەی نەرث پێیوایە ئەو سیاستەکانی چەپ بووە ڕێگای بە بزوتنەوە ئاستەکان و فاشیستەکان لەسەرتاسەری جیهاندا ئاوا کردووە، هەر بەیە کەسایەتییەکی وەکوو ترامپ سەردەکەوێت.

هەروەها وتی: " ئەو کاتانەی بە سانایی شان دەدەیتە بەر سیاستێک بە وەدەستهێنانی پارچە پسکیتێک بە کەمەکەت، کەواتە تە شیکارییە گشتییەکانت لەدەست داوە، تە پارچە پارچەی و هیچ پێوەندی و هاوپشتییەکت لەگەڵ کەمەکانی تردا نییە. تە چوار چێوە گشتییە گەورەکە نابینی. بە نمونە وەک هاوڕێگەزبازێک داوا دەکەیت بچیتە ڕیزی سوپاوە، لە ئاستیدا ئەمە گاڵتە جارییە و ڕەوایەتی دانە بە ئیمپراتۆرییەتی ئەمریکا. ئێگەر لە ئەڵمانیایی نازی بژیی، ئەرە دەڵێی دەمەوێت وەک هاوڕێگەزبازێک لە ڕیزەکانی سوپادا بجەنگم؟"
من ناڵێم دەبێت هەموو سیاستێکی شوناس وەلابنرێت، بەڵام دەبێت شوناس لە چوار چێوەی تێگەیشتنێکی ئابووری سیاسی فراواندا مانا وەرگرێت. ئەمەیان فرەدراوەتە دوورەوەو هیچ لەکەینەوەیەکی قوە پەیدا نابێت سەبارەت بە سەرمایەداری و سەرمایەداری سەربازی. ئەم باسانە وەلانراون بۆیە ترامپ دێتە سەرەوە. ئەم هاتنەی وای کرد شوناسێکی سیاسی بە هەز بدات بە باڵی ڕاست کە خەی بنیات دەنێت لەسەر نەتەوەپەرستی و عەسکەرتاریێت، ئەوەی کە ئیمپراتۆریەتی ئەمریکا لەی بەهرەمەندە."

دەربەر وتی: " سیاستی شوناس تا ئادیەکی زەر وتاری ڕاستکانە، زیاتریش تیشک دەخاتە سەر خەڵ و پێوەستکردنی بە نەتەوەوە لە سەردەمی مەدەرنەتەدا و ئاوەزانکردنی بە ملیتاریزم. کاتێک چەپ شکست دەنێت لەم سیاستە نادیارە کە لە چوار چێوەی خەیدا دانارێت. لەرەوە بە ئاسانی لەم دۆگمە فەندەمینتاڵییە تەدەگەین. سیاستی شوناس لای چەپ وەبەرهێنانەوەیەکی کەمەایەتی خراپتر لە داهاتودا لە کەی گشتی سیستمەکە درووست دەکات. ئەمە جێگای ترسە."

پرسیاری کرد: " چەند لە چەپەکان هەمان ئەو شتانە وەبەر دەنێنەوە کە ئێستا لە کەمەگەدا شەیان دەکەین؟"

Apr,2018 21

_____

ژێدەر:
* مستەر فیش بە ناوی "دووایین بڕیشووە دەناسرێتووە هونەرمەندێکی کاریکاتێریستە و بەبەردەوام بە www.truthdig.com و www.harpers.com کاردەکات. لە شاری فیلادێلفیای بەنسلڤانیا ژیان دەکات.
_____

سەرچاوە:
https://www.truthdig.com/articles/bankruptcy-american-left/

تونـــدڕەوی ئـــاینی و هەکـــارو چارەسەر … دیار ئیبراهیم

بە گشتی دەتوانین پێناسەی تونڕەوی بکەین بەوەی بە کەسێک یان گرووپێک یان ئەفکارێک دەگوترێت کە خەیان بە خاوەن ڕاستی تەواوەتی دەزانن و پێان وایە ئەوەی پێچەوانەی دیدو بۆچوونی ئەمان بێت لەسەر هەڵەیەو جگە لە خەیان هیچ کەسی دیکە شایەنی پلەو پایەی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئاینیی نیە، وە پێان وایە هەر کەسێک پێچەوانەی دیدو تێڕوانینی ئەمان بێت دەبێت بە زەبری هێز سەرکوتی بکەن بە گوفتارو کردار.
بە گشتی تونڕەوی بەسەر چەندین جۆردا دابەش دەبێت لەوانە (تونڕەوی ئاینی و فیکری و سیاسی…هتد)
بە چاوخشاندنێک بە ڕاگەیاندنە جیهانیەکاندا دەبینین زۆرترین جار باس لە تونڕەوی دەکرێت ئەوش بەهۆی ئەو مەترسیە گەورەیەی دروستی کردووە بە سەر ئاسایشی جیهان. کە وەک هەورەکی ڕەشی ترسناک لەی دەڕوانرێت و بووە بە باس و خواسی ڕۆژ.

ئەوەی لێرەدا من دەمەوێت ئاماژەی پێ بکەم تونڕەوی ئاینییە، کە ئێستا لە بەشێکی زۆر لە شوێنکەوتوانی ئاینەکاندا بەدی دەکرێت بە تایبەت لە ئاینە ئاسمانیەکانداو بە تایبەت تریش شوێن کەوتوانی چەند مەزهەبێکی ئاینی ئیسلام (بە ئەوەی گشتاندن نەکەم ئەم

تەعبیرەم بەکار هێنا)
شوێنکەوتنی ئایینی ئیسلام بە گشتی لە جیهاندا لە دەخێکی خراپدان ئاوەژوو بەهەی ئاو کارە قێزەونانەی بەناوی ئاو ئایینەوە دەکرێت و کاریگەری نەرێنی لەسەر شوێنکەوتوە میانەڕەوکانیش کردووە بەوەی ناونابانگی ئاوانیشی پە لەکەدار کراوە!

*دەپرسین تووندڕەوی لە ئایینی ئیسلامدا نوێیە یان مێژوویەکی درێژی هەیە؟
*هۆکاری سەرهەڵدانی تووندڕەوی لەم ئایینەدا چیە؟
*بۆچی لە ئێستایا زۆربەی گرووپە تووندڕەوکان شوێنکەوتەی ئەم ئایینن؟
*پاێنەرو هۆکاری دروست بوونی تاکی تووندڕەو چیە لەم ئایینەدا؟
ئاگەر چی ئەم پرسیارانە بە نوسینکی وەها کورت ناتوانرێت وەڵامی تەواوەتی بدرێتەوە بەڵام هیچ نابێت دەتوانم لێرەدا بە پێی ئەزموون و زانیاری خۆم هەوڵستێیکی پوخت و کورتی لەسەر بکەم.
زۆربەی خەڵکی وا دەزانن دروست بوونی تووتە تووندڕەوکانی وەک (قاعیدەو داعش) و هاوشێوەکانیان کە بە دوو لە تووندڕەوترین گرووپە ئیسلامیەکان دادەنرێن بە سەرەتای دەستپێکردنی بیری تووندڕەوی دادەنرێت لەم ئایینەدا، بەڵام ئایا بەو شێوەیە؟

بە چاوخشاندنێک بە مێژووی زۆرێک لە مەزهەب و گرووپ و بزووتنەوەکانی ئەم ئایینداو بە خوێندنەوەی کتێبەکانی بەشێک لە زانا ئایینەکان دەبینین بیری تووندڕەوی لە ناو ئایینەکەدا مێژوویەکی کۆن و درێژی هەیەو ئەو گرووپانەی کە ئێستا بوونیان هەیە بە کاریگەری ئەو مێژووە دروست بوون بەردەوام دەیانەوێت هەمان ئەو مێژووە دووبارە بکەنەوە.
بە نموونە دوای وەفاتی پێیامبەری ئیسلام، زۆرترین شەڕو تووندوتیژی هەوێدا لە نێو ئەو هاوەڵانەی کە نزیکترین کەس بوون لە پێیامبەری ئاینەکەوە جەنگەکانی (صفین و جەمەل) سەلمێنەری ئەو ڕاستیەن.

هەروەها بە سەیرکردنی مێژووی مەزهەب و بزووتنەکان بەمان دەردەکەوێت ناکۆکیە مەزهەبی و تائیفیەکان لەوپەڕی لوتکەدا بووە تەنانەت جار هەبووە شوێنکەوتەی مەزهەبی حەنبەلی پەنجەی نوێژخوێنی مەزهەبی حەنەفی شکاندووە لە کاتی نوێژدا لەبەر ئەوەی وەک مەزهەبکەی ئەم پەنجەی نەجووڵاندووە!
تەنانەت لە سەردەمانێکدا گەشتووە بەو ڕادەی لە مەککەدا چوار پێش نوێژ هەبن چوونکە شوێنکەوتوانی هیچ کام لە مەزهەبەکان ئامادە

نەبوون نوێژ لەدوای ئیمامی مەزهەبەکەی بەرامبەری بکات!

بەاوبوونەوە دروست کردنی چەمکی (بیدعەچی) کە لە کاریگەرترین هەکارەکانی پەرش و بڵاوی تونددڕەوی بووە بەهەی ئەوەی هەمیشە چەکێک بووە بەدەست کەی گرووپەکانەوە کە نەیارەکانیان پێ تەمەتبار کردووە و خستوویانیەتە قاڵبی خراپ تر لە بەباوەڕی چوونکە ئەگەر سەیری هەڵوەست و کاردانەوەکان بکەین بەرامبەر ئەو کەسەی بە بیدعەچی لە قەڵەم دراوە زۆر خراپ تر بوون لەو حوکمانەی بەسەر کەسی بەباوەڕدا دراوە! بۆی بیدعەچی سڵاوی لە ناکرێت و جوابی سڵاویشی نادرێتەوە ژنی نادرێت و چەندان حوکمی دیکە کە تەنانەت هەندە لە گرووپەکان وتویانە کەسی بیدعەچی سوار گوێ درێژێک دەکرێت بە عەکسەوە بەناو شاردا دەگەڕدرێت!ئەمە جگە لەوەی دەڵین دەبێت بەند بکرێت یان لەی بدرێت تا پاشگەز دەبێتەوە یان دەگاتە هادەی کوشتن!

بە سەیکردنی کتێبەکانی بەشێکی زۆر لە زانا حەنبەلیەکان و مەدرەسەی سەلەفیەت کە لە ئیبن تەیمیەوە دەست پێدەکات ، دەبینین زۆرترین هاندانی تەدایە بە تۆندو تیژی ئەمەش بە تەخی هەنگی داوەتەوە لەسەر شوێنکەوتوانی ئەو مەزهەبانەوە و بە دامەزرێنەرانی بیری تۆندوتیژی و یەکتر هەت کردنەوە دادنرێن بە بە بەگەی کتێب و نوسراوەکانیان!
بە ئەوەی بابەتەکە درێژ نەبێتەوە لەرەدا بە گشتی جەخت لەسەر گرنگترین هەکارەکانی تونددڕەوی دەکەینەوە و دیاری دەکەین کە چی وادەکات تاکێکی تونددڕەو دروست ببێت ئەمەش بە چەند خاڵێک بە کورتی و پوختی دیاری دەکەین:

١) غیابی ئاقڵ لە لێکدانەوەو هاڤە کردنی دەقە ئاینیەکاندا
٢)قبوڵ نەکردنی هەی جیاواز و بڕوا نەبوون بە پێکەوەژیانی ئاینەکان
٣)هاڤەی ئایەت و فەرموودەکان و بە لێکدانەوەی زانا ئاینیە کۆنەکان و حساب نەکردن بە گۆڕانی کات و شوێن
٤)وەهمی (گرووپی هزگار بوو) بۆی کە موسڵمانان دەبنە حەفتاو سێ گرووپ و یەک گرووپ لەو گرووپانە ئەهلی بەهەشتن و لەسەر هەقن، ئەمەش وای کردووە هەر گرووپەو خۆی بەو تاکە گرووپە هزگار بووە دابنێ و ئەوانی دیکە بە گومڕاو سەرلەشێواوو نیشتەجێی دۆزەخ
٥)زیادەڕەوی کردن لە زانا ئاینەکاندا بە هادەی هاوشانی کردنی وتەکانیان لەگەڵ دەقەکانی قورئاندا
٦)تەکەڵە کردنی دەقەکانی قورئان بە فەرموودە کە بە دوو سەدە دوای

وەفاتی پێامبەر نوسراوەتەوە و پێ لە هەبەستراوو ناڕاست و هاوشانی کردنیان لەگەڵ قورئان بۆ تایبەت ئەو فەرموودانەی مەرکەکی سیاسیان هەیە و بۆ مەبەستی تایبەت دروست کراون
٧) بۆبایەخ کردنی دونیاو ڕازاندنەوەی خەیاڵی ئافرەت و باخ و خۆشی و حەری لە مەشکی کەسی تونەبوودا
ئەمانەو دەیان هەکاری دیکە ڕەگا خۆشکەرن بۆ دروست بوونی بیری تونەڕەوی، ئەم سەرەڕای ئەو فەوزای خیلاف و ناکۆکیەی لە نێو زانا ئاینیەکان و گرووپە ئیسلامیەکاندا هەیە کە هەر یەکەیان لە ئاوازێک دەخوێنن کە لە خێدا خیلاف ئاسایی بەڵام ئەوەی ئاسایی نیە زۆربەی ئەم گرووپانە تەنها خۆیان بە ڕاست دەزانن و بەرامبەرەکەیان بە گومڕاو سەرلێشێواو! کە ئەمەش فەوزاو بەسەرو بەریەکی بە کۆتای دروست کردووە و هیچ کەسێک بەرامبەرەکەی قبوڵ ناکات و تەنها ڕەچکەی خۆی پێ هەق و ڕاستە!
ئەم سەبارەت بە هەکارەکانی تونەڕەوی بەڵام ئەی چی سەبارەت بە چارەسەری تونەڕەوی؟ وەڵام دانەوەی ئەم پرسیارە زۆری دەوێت بەڵام لێرەدا بە کورتی چەن خاڵێک دیاری دەکەم کە پێم وایە بە جێبەجێ کردنیان کەسانی تونەڕەو بەرەو کەمی دەبات و ڕێ دەگرێت لە خراپاو بوونەوەی ئەم بیرە کە وەک بەشێک لە فیلەسووفان دەڵێن تونەڕەوی سروشتی مرۆڤ چی جای ئەوەی هاندانی لەگەڵا بێت.

لەو ڕێگایانە:

دورخستنەوەو تێکەڵاونەکردنی ئاین بە سیاسەت.
دەرخستن و بەاو کردنەوەی ئەو دەقانەی کە ڕێگا خۆشکەرن بۆ یەکترقبوڵکردن و دادپەروەری و پێیوەندی کەمڵایەتی.
ڕێگری کردن لە بەاوکردنەوەی هەر نوسراوو بینراوو بیستراوێک کە هاندەر بێت بۆ توندو تیژی ئەمەش ڕێگا گرتن نیە لە ئازادی چوونکە بۆ ڕێگانەگرتن لەمانە ئازادی خامەش دەکرێت.

پێویستە لەسەر کەسانی میانەڕەوی ناو ئەم ئاینە هەستن بە نوسینەوەی توفسیرو لێکدانەوەی سەردەمیانە بۆ دەقەکان و ئاین پارێزن لە بە مەژوویی کردن.
بەاو کردنەوەی بیری میانەڕەوی و جێخت کردنەوەی لەسەر پێکەوە ژیانی ئاینیەکان.
هەروەها چەندین ڕێکارو چارەسەری دیکە
من زۆر جار کاتێک کەسێکی تونەڕەو دەبینم بزەیم پێیدا دێتەوە چوونکە دەنیام پاڵنارو هەکاری پەروەردەیی سەقەت وای لە کردوە بە بۆچوونەکەی ئەوەی زۆربەی تونەڕەوان هیچ ڕەشنبیرێکی فیکری و

باگراوندێکی سەقافیان نیە بەڵکو کەسانی سادەو ساویلکەن بە پاڵنەری عاتفی و سۆز خۆرا کاریگەر دەبن
لە کۆتایدا دەڵێیم برای دیندار هەوڵبدە دەقە جوانەکانی هاندانی کاری چاکەو پێکەوەژیان بەاو بکەرەوە بیر لەوە بکەرەوە خودا هەرگیز زۆر لەکەس ناکات و زۆر گەورەتر لەوەی تۆ بەناوی ئەو خوداوە جەنگی بە بکەی و پێویستی پێت بێت! تا بە هەموومان هەکارەکانی پێکەوەژیان بگرینە بەرو ڕۆژ بگرین لە ڕای جیاوز و ئاینیش بە جوانی بمێنێتەوە.

پرەنسیپەکانی سەردەشت … محمود عەبدوڵا

سەردەشت ئەوگەنجە بوەرو ژیرو ڕاستگۆیەبو،کە پەغەمبەر ئاسا بانگی عەدالەت و ئازادی و بەختەوەری دابەگوێی دەسەڵاتی کوردی ڕاستەر دای بەگوێی ابوجەهلەکانی کوردایەتی.سەردەشت بەر لەوەی ئەوان بناسێت خۆی ناسیبو، باڵای بەرزی خۆی و کورتەباڵایی ئەمانی دیتبوو،یەک لەوگەنجانە بوو کە پەغەمبەرە شاراوەکەی ناخی هەشیارببەوە و نەیدەتوانی لە مردن بترسێت،لەپێناو ژیانێکی پە لەسوکایەتی بە انسانی کورد.ئەو مرۆڤێکی پەجوەڵە و زرنگ بو، نەیدەتوانی لەناو ئارامی ساختەی شار ئارام بنوێت.بەیە سەرەڕای ئاگادارکردنەوە و هەڕەشە لەکردنی سوربو لەسەر شکاندنی بتەکان و بەزاندنی هێڵە سورەکان خۆی وتانی: جامانە و گۆچانەکان.

سەردەشت گەنجێک نەبو کەیلەی حیزبێک بێت دژی حیزبێکیتر،هەرکات ویستیان بە دەنگی بکەن ،وەکخۆی لە نوسینێک دا دەڵێت:"کە دەنگم بە حیزبێک داوەپەم وابو گەیەنەوەی شەیتان بەقوتابیەکانی بە ئەمە قازانجە"کاتێک بزانم خزمەتی یەنک و پەدک دەکات ئەوا هەمان هەوەستم دەبێت کە بەرامبەر دەسەڵات هەمبووە.واتا سەردەشت لەو خوەندەوارانە گەورەتربو کە بەرژەوەندی کەسی کوێری کردون و ئەوەی بە حیزبەکەی خەیان بە هەڵاڵی دەزانن بە حیزبەکانیتر حەرا مو بە پێچەوانەشەوە.سەردەشت نوسەرێک نەبو چوبێتە ناو شەڕێکی حیزبی نەفامانە و بێتام و چەواشەکارانە،شەڕی ئەو شەڕی کەرامەت و ئازاد

و عەدالەت بو،واتا سەردەشت هاواری نەدەکرد بۆوەی باسای بەرزبەت، بەڵکو باسای مرۆقبونی بەرزبو بۆیە هاواری دەکرد.

سەردەشت مرۆڤکی بە پرەنسیپ بو،ئەوش لە هەوەستی بەرامبەربکوژەکانی و لەنوسینەکانیدا بۆئاشکرا دەبیند رەت.لە نوسینەکانی سەردەشتدا ئەوە بەدی دەکرەت کە هاوارەکەی بۆ ئازادی لەباوەبونیەتی بۆ ئازادی نەک وەک ئەو مرۆڤە ساختانەی کە چاویان بە دو دینارکەوت تەسلیم دەبن،نەخێر لە ناودەڵکانی سەردەشت دا ئیرادەیەکی ئیبراهیمی و ئاستگەیەکی عیسایی هەبو،کە بە دەسەاتیش هونبو کە دەستیان پەناگات،سامانکەیان نرخی سەردەشت ناکات، بەڵکو لە بە دەنگ کردنی نائومەدبون بۆیە شەهیدیانکرد.ئاستە ئەوان تواناییان ژیا لەسەردەشت بستەنن ،بەڵام هەرگیز ناتوانن خەیان لەو ئیرادەیەی سەردەشت بشارنەوە کە کاڕز بەهێز دەبەتە ئیرادەی دەیان سەردەشتی تر.دەنگی ئەوگوللەیە بایەوە کە بەوی سەردەشتدا تەقیندرا بەڵام نەعرەتی قەڵەمەکەی سەردەشت هەر دەمێنەت .

خەمی سەردەشت خەبردنە پەشەوە و خەدەرخستن و جەلانەکردن نیە لە نەوان حیزبەکاندا، بەڵکو خەمی ئەو ئەوستەمە ئایدیەلەژیە بەتاڵە بو کە بەهەیەوە انسانی کوردی پە بەدەنگکرابو، بەناوی کوردایەتییەوە نیشتیمانیان بەتاڵکرد لە هەمو بەهاو جوانییەک.
پرەنسیپەکانی سەردەشت بەسن بۆ هەر ئینسانێکی ئازادی خواز،هەر ئینسانێک کە تەماداری دیموکراسی و ئازادی و مافی مرۆڤ و سەروەری یاسابەت دەبەت سەردەشت ئاسا بەت و بەحیزب نەبەتە موریدو بەیعەت دەر نەبەت دەنگدەر بەت.

سەردەشت لەکەمەڵگایەکی شەواودا دەژیا،کەمەڵگایەک کە هەیهای کوردایەتی لەهەموشوێنێک ئامادە بو،بەڕانی هەیها بەناو شەڵگەانی دونێ بون،هەر بیرکردنەوەیەکی نوێ و هەرجیاوازیەکی فیکری دەخەنە بەر هەیهای کوردایەتی.

دەبەت تاکیکورد وەک سەردەشت هەست بە گەورەیی خەی بکات و خەی بناسەت تا ئەم دەسەاتە بناسەت و خەی بچوکنەکاتەوە لە پەناو پارەی دزراوی حیزب.
دەبەت مرۆڤ شەیدای ژیان بەت بۆ ئەوەی بتوانەت چاوەوانی بکوژەکانی بکات لەجیاتی ژیانێکی پەلەسوکایەتی.ئەوانەی مەرگدەستن لاموبالات و ناچالاکن،دنیا دەبەخشنە ستەمکارەکان بۆ ئومێدی یەتەپیای بەهەشت.بۆیە دەبەت تاکیکورد خەی بخاتە ژێر بەرپرسیارەتی گشتی و هوبەوی ئەوستەمکاریە بەتەوە کە سەردەشتەکان دەکوژەت.دەبەت وەک

سەردەشت خەمی ئەوەی بێت ئەم ستەمکارییە نەگوازرێتەوە بۆ ئەوکانی داهاتو،وەک سەردەشت یاخی بێت بۆ ئەوەی برابچوکەکەی بکەرامەتەوە بژی.

.سەردەشت لەناو سیاسەتی ڕۆژانەیی دا نەخنکا بو،ئەو دەیهەویست خەی بچێت بەرەو ئایندە،نەک خەو ببینێت بەو دنیا ساختەیەی کە بۆناو شەڕگەرەکان بۆ ڕەنیان دابو،ئەو دەیزانی کە خەریکە ئایندەش وردە وردە وەک سامانی ئەم وڵاتە بدزن،،بۆیە سەردەشت باوکی بۆ خەی هەبو نەک بۆ فریاد ڕەس.هەربۆیە بۆڕەنی دابو کە بتەکان بشکێنێت و بۆڕەنی دابو کە بەرەو ڕوی باڕەخانەکانی فیرعەونەکان بچێت و بیانکاتەوە زەویەک وەک ئەوکاتیان لێبکاتەوە کە تەنیا کراسەکی ڕەشیان هەبو.
زەر بەسادەیی بگەڕێنی ئەم هەرەمە،پەویست ناکات هیچ حیزب و کەسەک گەورەبکرێت ،بۆکو دەبێت خەتان بچوک نەکەنەوە.دەبێت وەک سەردەشت بۆ ئیرادە و ئاستگە و هۆشیاربن ،لەجیاتی شانازیتان بەم حیزب و ئەو حیزب شانازییە کە سەردەشتی بن .

ئەوان سەردەشتیان لەبەر ئەوە ژیانیان لەنەستاندکە خەیاڵەکی کردوە،بۆکو لەبەر ئاستیەکانی ناو خەیاڵەکەی ،کاتەکیش زەنگی مردنی لەدەدات ئەو بۆن دەدات ئیتر هەندەی عیسا ئاستگەبێت دا دەچێتە سەرخاچی زاڵمەکانی کورداێتی چونکە ئەمان خواوەندیان درێژە بەرگەی ئاستی ناگرن.

لەبەرامبەر ئەم دەسەاتەدا دەبێت ئیرادە و پرەنسیپەکانی سەردەشت لە چوارچەوەی اخلاقماندا جێگابکەینەوە و بۆحیەتی سەردەش بەرەنگاری فیرعەونەکانی کورداێتی ببینەوە .ئەم هەرەمە تەنیا بە بزوتنەوەیەک دەگۆڕێت کە هۆگری پەیام و ئیرادەی سەردەشت بێت. دەبێت ڕۆژەک بەشانازییەوە ببینە سەردەشتی .سەردەشت مرۆڤەکی باباو لەناو کەمۆگایەکی حیزبی لەوان لەو لە دوویی و دەبە مۆاڵی

محمود عەبدوڵا

کاراکتەری داگیرکەری عەرەب، لە قەسیدەی (دا)ی شەرکە بەکەس دا ... هەڵە بەرزنجەیی

ڕەفیق عاشوور !
ئەمن ژنی ئەو شاخانە گەرچی بەفر
بەهام بەفری گەرم و نەرمن
ڕەفیق عاشوور !
وا تە ئەچی
شیمال سە شتی شیرینە
هەنگوەن و گوەز و ئافرەتی !!

مەژووی کەلەنیالیزم، تەمەنکی دوورودرێژی هەیە و لەوان لەوە لە ستەمکاری و دەوزمەیی و بەدفەساڵی. ئەمە لەڕدا هەندە ئاوە لەم هەهەندە مەژووییەی داگیرکاریی نادیدەنەوە، بەکو دەمانەوە زیاتر لە کایەی ئەقڵەت و کولتور و پەروەردەوە، سەرنجەک لەم پرسە لە جوگرافیایەکی تایبەتدا ـ لە نیشتمانی کوردستان دا ـ بگرین. ئەو دەسەاتە داگیرکارەی کە ئامانجی سەروبەری، بریتییە لە هەکەشانی زمانەک لە هەگوەیشەوە و سوتماککردنی نیشتمانەک و تاەانکردنی سامانەکەیی و دەستدرێژیکردن بە سەر نامووس و رووماتی خەکە کەلەنیالیکراوەکەی. ئەوەی کورد و کوردستان لە ئاکامی سیاسەتی کەلەنیالی لە هووی مەژووییە و سەربازیی و ئابووییە و هەشنبیریی و کولتوریەوە چەشتوویەتی،شتەک نییە، لەکەس نامە و نائاشنا بەت. بەیەکا فەکەسی قورسی نووسینەکە،دەخەمە سەر ئەو ئەقڵەت و کولتووری هەوایەتی بەخشیوە بە بە هووماتی و بەناموسی کردن، بە کەرامەتی میللەتانی دیکە.
لە گەلە هوواوی داگیرکاریدا وابووە، لەشکری داگیرکەر، لەپاە وەرانکاریی و سوتاندن و کوشتن و بەین دا، تاک و تەرایان،یاخود زیاتریان دەرفەتیان قەستەوە و جەوی غەریزە سەکسیەکانی خەیان بە نەگیراوە، پەلامار و لاقرتە و زەرداریان لە ژن و کچان کردووە. ئەم پەڵە چەکنەش دیوەکی هەرە ناشیرین و قەزەونی لەشکر و سەرکردەی داگیرکەر نمایشت دەکات. ئەمانەکان تا ئەستاش، بە سەیر و سەمەرەوە، بە لەکەدارکردنی لەشکری کەمەنیزم و هووس بەتایبەت، باس لەوە دەکەن، لەسەردەمی هاتنی ئوردووی سووردا، لە جەنگی جیهانی دووەم دا، چەند سەربازە پەلاماری ژنانیان داوە و لاقرتەیان پە

کردوون.
لە سەرنجدانەکی خەرای ئەو داگیرکاریانەی تووشی کورد و کوردستان هاتووە، ئەم دیارە قەزەون و تا سەر ئەسک نامرێیە، بە زەقی بەدی دەکرێ. حاڵەتەکەش ئەوە نییە، سەربازە، دوان و سیان لە کەنتڕۆڵ دەرچوو بێت و بە کارەکی وا ناشایستە بە دزی یاخود بە ئاشکرا هەڵسابێت، بەڵکو ئەوەی لەرەدا تێبینێ دەکرێ، مەتیقەکانی شتێکی ترمان پێ دەڵێن، ئەویش هەبوونی پاڵەزییەکی گەورە و پاشخانێکی مێژووییی و ئایینی و کولتووری و سیاسی نامرێیی و ئاژاوەئاسایی، ها لە پشت هەڵسوکەوت و هەڵسوکەوتەکانی میللەتی داگیرکارەوە. ئەوان پێشوەخت ئەم کەنسێپتیان خراوەتە بەردەست و لە قوڵایی دەقی پیرەز و پرنسیپی پەیامێنی حیزب و هەناوی کولتوور و چەقی ئەقڵیەتەکەوە هەوایەتی پێ دەبەخشن و ئازایەتی پێوەکردنی بەدەست دەنەنن و وزە پێیدا دەکەن. هەنگێ لە هەنووکەدا باشترین نموونەی ئەم باسە، هەڵسوکەوت دەندە و نامرێیی و ناشارستانیەتیەکانی هەڵکخراوی داعش بێت.
کورد، وەک نەتەوە، لە لایەن ٣ هەگەزی جیاوازەوە، داگیرکراوە و نیشتمانەکەی کەرت کراوە. ئەو هەگەزانەش تورک و عەرەب و فارسن، کە خەیان لە میللەتانی سەردەستی دەوڵەتە دەستکردەکانی، تورکیا و ئێران و عێراق و سوریا دا دەنەنن.
عاشوور حەمدان، نموونەی هەڵبژێرەکی نەتەوەی عەرەبی سەردەست و حوکم بەدەستە لە و ستاتووی ئیمەی دا، لە چوارچێوەی دەوڵەتی بەناو عێراقی دروستکراودا. ناوبراو، لەم چیرۆکە شیعرییەدا کە مامەستا شەرکە بکەس بە "دا" ناوی دەبات، و وێنەیەکی ورد و پێناسەیەکی گشتگیری ئەم کەسایەتییە، وەک "مشتە نموونەی خەروارێک" دەخاتە بەردەستمان و زەر لەهاتووانە و سەرکەوتووانە، هەمەتەکی ناساندنی ئەم داگیرکەرەمان بە باس دەکات.
لەڕاستیدا ئەو شاکارە شیعرییە، شایانی لەسەر وەستان و دیقەت لێکردنە، چونکە شاکارێکە لە کایەی مێژوو و کەمەایەتی و سیاسیدا،ئیشی خێی دەکات و لە خودی خێیدا، نیشاندەری لایەن و خەسڵەتەکانی دەسەڵاتی دەوڵەتە کۆلۆنیالیستەکەیە و هاوسات، نیشاندەری کاراکتەرێکی نەو ئەم کولتور و پەروەردە و سیستەمەیە، کە ئیمە بە ستەمکاری و بە زەر و ناسروشتی بەسەر نەتەوەی کورد دا سەپێنراوە.

"عاشوور حەمدان" لە وەاتی لم و عوجاجەوە هات و
ئەستە دانیشتووی وەاتی گوڵز و بەفرە
بەر لە ئەستە
ـ صەریفەیەک ـ کە وەک دانی کلەر وابوو

حەسیر ڕزیو، وەک تەپەی مشک
تەنگەبەر و درێژکۆلە
مانی ئەو بوو، ماڵ ڕووتەپە
عاشوور، ڕووت و ڕەجاڵ و پەپووتکی نەداری، دواکەوتووی دوور لە شارستانێتیی و خەڵکی وڵاتکی جوگرافیا نالەبار و ژینگەیکی ناخۆشی کێژەووکاوی و لماویی.
دە ساڵ پێشتر..
تەپەی "عەفڵەق" لەوە لەناو
قوڵڵەی مەخفەرەکدا گرتی
عاشوور بوو بە پێچکەی موسڵەحەی ژێم
ناوبراو سەرەتا بە دابینکردنی گوزەران، ڕوو لە پیشەی پۆلیسی دەکات، لە دەزگاکانی حکومەتی دەوڵەتە زەبەکەکەی عێراقدا. حیزبی بەعسی فەرمانڕەوا، دوای ئەوەی دەستی بەسەر هەموو جومگەکانی ئەو دەوڵەتەدا گرتبوو، نەوت و سامانی ژێرخاکی کوردستان و ناوچەکانی تری، بە مەبەستە گاوەکانی خەی تاڵان دەکرد، کەمەڵی ئیمتیاز و خۆشگوزەرانی، بە خەڵکی بیابان و لایەنگرانی خۆیان فەراهەم کردبوو. کە ختووکەی فیزیان بەم پشکۆتنە بەرچاوانەی دەسەڵاتی بەعس دەهات و هەر کەسە ببوایەتە فەرمانبەر و کارمەند، داکەکی لە عروبە بکردایە بەختەوەر دەکرا. لەو هەلومەرجەدا چجای کەسک یەکەواست ببێتە پۆلیس و وەک برغوویەک لە دامودەزگا داپڵەسێنەرەکانی سیستەمەدا کارا بێ. ئیدی دوو شەشی بوو و نانی بەتەواوی دەکەوتە ئەنوە. هاوکات بەعس بەپەلە مرخی لەو کەسە خۆش دەکرد و یاخود پشوخت دەیسەپاند بەسەریدا، دەبێت حزبە سوزەکە بخوا و بێتە ئیزی حیزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوە.
ئیتر عاشوور بوو بەدەسکەش
بوو بە کیفی درێی دوو دەم
بوو بە کەرد و خەنکیش نەچیر
بوو بە "نصیر" بوو بە "عاگول"
بوو بە چاوی تەوری ئەمن
بوو بە "ڕەفیق"
بوو بە گوچکەی دار و دیوار و بوو بە مار
عاشوورەکی لات و دنیا نەدیو، بە شەوق و زەوقەوە بەرەو ڕووی داخوازیەکانی بوونە "بەعس"یەوە دەت و هەر زوو باری قورسی عروبە، دەخاتە سەرشانی و دەبێتە، دەستکۆلایەکی کارای دەستی دەسەڵاتداران لە عێراقدا.
هەڵپە و دەسەزی عەشقی عاشوور، بە جێبەجێکردنی فەرمانکانی سەرشانی و هەنانەدی خواستی بەرپرسەکان ، گەیاندنی پەیامە

پەسپێردراوەکەی دەبێتە هەکارێکی گرنگی سەرکەوتنەکانی و بەینی پێپلیکانەی بەرەو باڵاچوونی بەسەر وەستگێ بە وەستگەی دەوڵەت و هەزی تەوژمی بەینی فلتەرکانی ژیانی حیزبایەتی. لە چاوترووکانێکی کورتدا، لە دەست و لایەنگر و نەسیر و عاگولەوە دەبێت بە "رفیق". ئەمەش پلەیەکی بەرز و هەژمار بەکراوە و خانەیەکی جێی متمانەی حیزبی بەعس و دەوڵەتی عەراق بوو.
بوونە ڕەفیق، دەسەاتێکی ڕەهای بە کوشتن و بەینی دوژمن و نەیار و ناحەزان بەدەست دەهێنا . بەم پەیە ئەو کەسە، Okay ئاسمانی و زەمینی بەدەست دێنێ و لە مومارەسەکردنی دەسەاتدا ڕەهای دەبێت.ئاخر هەر لەسەرەتاوە دەزانرا، بە دەیکەنە ڕەفیق.
ئەم وابەستەیی و بەخشندەیی و ئیمتیازات و خەروخشیە، هەمووی بە ئەو مەرامەیە، عاشور و عاشورئاساکان تەیار و ئامادە بکرێن، بە پرسە گەورەکە!،لە پێناوی خەمە گرانەکە!،لەبەر هەڕەشە کوشندەکە!، بەڕە بە شێوەی کورد و ئامادەینی مەترسییەکانی بەردەم، دەروازەی ڕەژهەاتی نیشتمانی عەرەبی.
هەر بەیەکا دوای ماوەیەک، بە فەرمانێکی کتوپڕی قەرەقوشی، داوا لە عاشوور دەکرێت، لە پێناوی درێژە دان بەسەرکەوتنەکانی "عروبە"، شمشێر و ئاڵا و پەیامی عەرەبی باپیرانی، بپێچێتەوە و لەتەک خەیدا بیانبات و بچێ بە نیشتمانی چیا و بەفر و ژنی نەرم و گەرم. چەند وچانێ بەر لەوەی فەرمانەکەی پێ ڕابگەیەنن، بە پشەیەکی ئاگرین و تژی لە هەست بزووانەوە، گشتەکی خەیاڵی، بە مەژووی سەروەریەکانی نەتەوەی عەرەب و پەیامی شمشێرکەیان و سەبەری خەروخشی ئاڵاکەیاندا، پێ دەکەن. تەلقینەکی باشی وردی دەکەنەوە و مژدەی ئەوەشی دەدەنێ کە بووکی ڕازاوەی خەیاڵی!، بووکی بەفرینی، گەرد لێنەنیشتووی شارچکەیەک لە نیشتمانی کوردان، چاوەڕوانێتی و باوەشی گەرم و نەرمی ئەو بووکەی ئامادەکراوە، بە عاشوورێ و تە دەبیتە خاوەنی، ئەی ڕەفیق عاشوور. ئاخر تە شایستەی ئەو خەاتەی ئەی ڕەفیق عاشوور. ئەم هەموو دەستکەوت و خەشگوزەرانییە هەر بە خەت باشە و لە خەت موبارەک بێت، ئەی عاشوور!، ئەی بچکە شەری عروبە!، ئەی نەوەی سەربەندی خالید و قەعقاع و سەقفی..هتد
ڕەفیق عاشوور!
پەیامی ئەمە و شمشێری باپیرانمان هەر یەک شتە
هەر یەک ئاڵا و هەر یەک مشتە
مشتی نەمر! پەیام هەڵگر
هەوا لە کوە بە لە وەیە
دەشت لە کوە بە ئەو لەوەیە
شاخ لە کوە بە ئەو لەوەیە

ئەم جیهانە هەویرە بوو عەرەب شەلای
کردی بە نان..
خەر کوەر ئەبوو ئەگەر ئەمە نەبووینایە
ڕەفیق عاشوور!
ئەسپی پەیام نزیک و دوور، بە هەر لایەک ئەمە بەرە
ئەمە سورین! ڕەفیق عاشوور، لەم ڕەژئاوا و ڕەژهەڵاتی
ئەم خەریتەی شمشێردا، لە گوێچکەی بەحری سووڕاوە
هەتا قوڕگی شاخی پشتکە، گوڵە گەنمە لە کوە ەوا
ەکاەتە لە کوە کرا، کڵە بەفرە لە کوە باری
ساوایەک لە کوە ناو نرا، لەم خەریتەی شمشێردا
هەر بە تەنها عەرەب هەیە و، کەسی تر نا !
عاشوور، لەبەردەم داستانی ئازایەتی و حیکایەتی پیرەزی شەشێری خوەناویەدا، ئەبڵەق دەبە و وەووکاس گوە قولاغ، دەستەوسان ەادەوەستە. ئەگەرچی حەزەکی ناوەکی بە سنوور ختوکەی دەدا، بە هەڵسان بەو کارە و بڵاستیش دەیویست، ببەتە پاڵەوانی ئەو داستانە گەورە و پیرەزەی حیزب و حکومەت و عروبە پە سپاردووە بەی فەراهەم کردووە. هاوکات دەنیا بووکە هیچ دەرفەتەکی بە منجەمنج و ڵەتکردنەوە نییە.
عاشوور، نەیدەویست پا بە هەموو خەروخشیەوە بنە و گشتی توە هەڵبدات و دەرگای بەهەشتی چاوەوان کراو ، بە ەووی خەیدا دابخات. چونکە ئەو گەرەکی بوو، بە جوامەری و سەربەزریەوە، خانەی خەی لە بەهەشت ئاوەدان بکاتەوە. جا بەیە بە هیچ سە و دوو کردنەک، سەری ڵەزامەندی ەادەوەشنە و پە بە گەرووی باوڵە و وزەی، جەخت لە ئەمەکداری خەی، بە بە ئەنجام گەیاندنی، ئەم فەرمانە نیشان دەدات. دواجار بە دەنگەکی دلەر و لە خەدا ەابینەوە پەیان دەڵە: فەرمان دەفەرموون گەورەم، ملم لە ئاستاندا لە موو باریکترە. سەاو بە سەرەکی تاقانە و حیزبی پەشەو و دەوڵەتی عەراقی پڵەایین و نەتەوەی عەرەبی خاوەن پەیامی نەمریی.
ڕەفیق عاشوور !
شیمال … سەرە
دەمە ساڵە لەم سەردا
ەشک گەرای خەی خستووە
پیلانە پەپکەی خواردووە
ئیدی عاشوور ەازی کراو و ەازی بوو، بە گرتنە دەستی کار و فەرمانە نوەیەکەی. چونکە لە ڵەهەندەکەوە دوای ئەوەی هەنایانە ژەربارەوە. بە تەماح و وەسفی جوانی ژنی وەاتی شاخاوی و بە بەفر داپشراو لە بەجەستە گەرم و نەرم، دەکەوەتە دەخەکی ئیرەتیکییەوە. هەر ئەمە نا

بەکو، هەوالی ئاویشی دەدەن، ئەو دەڤەرە مەبەندی سەکوچکەی "هەنگوین و گوز و ژنە". ئەم ٣ نیعمەتەش، بە تام و لەزەت و جوانییانەوە، بە هیچ بەهایەک ناپوڕن و لە زەر مەبەندی تردا، شیاوی بوون و بەدەستهێنان نین. خە ئاوات و ئامانج و دەستکەوتکی لەم چەشنە، لە وەاتی لم و عوجاجدا،لە دەرەوەی مەحاڵ و دەچێتە خانە خەون و خیاڵەوە و دەگاتە هاوشانی بەهەشتە مژدەپەدراوەکە.

کۆی شمشەر
کۆی قورئان.. ئەبە بەوا
بچێتەوە سەر بەردەنوێژی باپیران
بچێتەوە لای گیانی "آبا عبیدە"
بەواتەوە و لەوە بژی
ڕەفیق عاشوور !
لە شیمالی خۆشەویستدا
بووکی سپی شارەچکەیەک چاوەڕێتە
لەمە بەدواوە باوەشی ئەو بووکەمان
شوێن و جێتە
حیزب شمشەرە و تە دەستی
با بزانین ئەو شمشەرە
لە چەند لاوە ئەوەشێنی
ئیدی سەرگەورەی داڵەکان لە چەگمەجەی پە لە تاوانەکاندا، فایلە دەردەنە، هەموو خاڵ و سەروبەری پەیامی باوباپیرانی عروبەی، شاڵاوە خوناویەکانی شمشەر و ئازایەتی هاوخونەکانی و ئاڵای بەرزی پەیامی مرۆڤایەتی لە خە گرتووە. نامەی نەمریی دەدرێتە دەستی عاشوور و پیرەزبایی کار و فەرمانە نوێیەکەی لەدەکەن.
ڕەفیق عاشوور!
ئەمە دەنگی فرمانەکە شمشەرئاسا
کە لە کیف هاتە دەرەوە
ناچێتەوە ناو کیف هەتا
خەی سوور نەکا !
لەو ساتەدا
عاشوور بوتەکی خاڵیی بوو
کەوتبووە ناو گۆڕاوەوە
لە مابەنی سارد و گەرما
بەرز و نزما، سەر و بندا
ئەهات...ئەچوو
عاشوور، دوا مانگە دەستبەکاربوون، لە شارەچکەیەکی وەاتی چیا و بەفردا، دەکەوتە ژیانکی ئوپەی سەتەنەتەوە. جا بەیەکا لە

خەشیدا و هەم بە هاندان و تامی تامیکردنی کەسانی دیکە، ئاماژە و ستایشی گوزرانی دەکات و هەمیش بە سەلماندن و نیشاندانی ئەو پلەی دەسەزیی و گوە لە مستی, بە فەرمانی داەکانی سەرووی خیەو. دەست دەکات بە نامە و بروسکە ناردن، بە هاوەیانی و باس لە خەشی و جوانی وەاتی چیاو بەفر دەکات و دەیچونە بە بەهەشتە بچکەلەکەی ئەم کلیلەکەی ها لە گیرفان دا.
لە تاکە شتە، کە عاشوور، پلی سەغەت دەبە و زەوقی تەک دەدات. زمانی خەکی ئەم دەقەریە. بە دیاردەیکی شتکی کرجوکاە و قوتاق دەتە بەرچاوی،و پلی وایە ئەمەی ئەم خەکە پلی دەئاخقن، زمان نییە. پلی سیرە شتی وا نامە، لە نیشتمانی عەرەبدا هەیە!!. بیە بەلایەو گرنگە، بە زوویی ەیشکەش بکرەت. ئیدی بەم جرە خیاە دەیباتەو بە لای مەژوو و قسە و رەفتاری باووباپیرانی هەر زوو لەلای فەرمایشتی، مەژوونووسە گورەکیان! مەسعوودی لەنگەر دەگرە. ئەو مەژوونووسە! پلی وابووە، خەکی ئەم ناوچیە نەوی دەو درنج و جنەکەن و مرەف نین.
عاشوور دوای ئەوەی کە قوگی
لە بەغی ترس پاککردەو
ئینجا وتی :
لە بەردەمی ئەم فەرمانی شمشەردا
گچانین و کەمەی ملمان، تەواو کچە
لە بەردەمی ئەم فرمانی شمشیردا
کە ئەتوانە کەنووش نەبا
بەە ! ئەەم
.....
رەفیق عاشوور !
ئەەن ژنی ئەو شاخانە گرچی بەفرن
بەەام بەفری گەرم و نەرمن
رەفیق عاشوور ! وا تە ئەچی
شیمال سە شتی شیرینە
هەنگوەن و گوەز و ئافرەتی !!
عاشوور دوای مانگک خزمەتکردن بە حیزبی بەعس، و بوونە فەرمانبەر لە شارچکەیکی کوردستان دا، نامکەی ئا بەم شوەیە دەنووسە، بە هاوەیانی :
هاوەیان! ماچ و سەلام
من ئەستاکە
لە باوشی بەهەشتکی بچکەلەدام
ئینجا عاشوور دەکەوەتە سەر بیرکردنەوەی گەینی نەخشە و بەینی ئەم

زمانە.
هاوڕێیان!
پێویستە بەم نەخشەیەدا بچینەوە
وەکوو سەری گوندی یاخی
بەشمشێری زمانی خوا..
ئەم زمانەش ببینەوە!
لە چاوترووکانێکدا، هێمەتی پرسەی "تعریب و توانەوە" دەست پێدەکات و ناوی گەڕەکان دەبنە سەعد و قوتەیبە و ٧ نیسان و شیبان و یەرموووک. ٢٠ گوند کە پێشمەرگەیان داگیر داوە، بەر تەپ و گەباران دەکەون و سووتماک دەکرێن و هێمەتی "تهجیر" دەست پێدەکات و ژن و منداڵ ئادگوزرێ و میوەی بەری ڕزوباخ و بەستان و دانەوێڵەی تاڵان دەکرێ. شونێ عاسی و چیا سەرکێشکان، دەدرێنە بەر بۆمبای فسفەری و دەسووتێندرێن.
عاشووریش،وەک پاڵەوان و سوارچاک، لە پشت پەنجەرەی بالکۆن و لەسەر سەربانی ماڵەکەیەوە، دەڕوانێتە ئەو دیمەنە و بەدەم کەیف و گەمەزی جەراوجێرەوە ئادبوورێ و، بەڵەدانی قاقای بەرز، گوێ ئەرز و ئاسمان کەڵ دەکات.
کە عاشوور هات
لە حوشترەکی لەڕ ئەچوو
ملی درێژ، لاقی باریک
چاوەکانی بەقوڵا چوو
ئەم پێناسەی هەڵکەوتی عاشوورە، کاتێ لە شارچکەکەش بوو، لە ترسدا هەر دەبوو، لە بنکە و مەڵبەندی داڕاشتکان، ئاسایس و دەزگا سیخوڕییەکان بخەوێت.
دوای ماوەیەکی کەم عاشوور، بە خەیی و هەزەکەیەوە، دەچە چواردەوری ماڵی پێشمەرگەیەک بە ناوی ـ ئازاد ـ دەرگا داخراو و مەرکراو دەدات. دوای شکاندنی دەرگای ماڵەکە، دەچێتە ژوورەوە و کەسی چنگ ناکەوێ، هێفتارەکی ناشایستە لەتەک کەلوپەلی ناو ماڵەکە و وێنەیەکی هەواسراوی ئازاد و هاوسەرەکەیدا دەکات. لە کاتێکدا سەیلە وێنەکەش دەکاتەوە و ترسنۆکانە هێندە تەقە دەکەن و لە بارەکی ئاگزی دەروونی سەختدا، بە شاردنەوەی ترسانۆکەی خەی، دەست دەکات بە قاقا لێدان و ماڵەکە جێدەهێڵ.
ئێستە عاشوور حوشترەکە قەڵەو و ورگن
بەرازەکە شفرە ئاسن
ئێستە عاشوور لەم مەڵبەندەی کوردستاندا
قولاپی شادی گرتنە…
.بە قەد گوڵە ژاڵەی زامی لەشی"یافا"

لەناو بانقی خوێنی منداڵ پارەی هەیە
هەزار جار هێندەی بەیداخی "فەلەستین" و
فڕۆکەکەی شەهیدی
مەترەز زەوی و عەردی هەیە
بەقەد هەر شەش
گۆڕستانێکی داوود
مەدالیا و نۆتەی کوردکوشتنی هەیە.
کەم داگیرکەر هەیە لە مێژووداو، بەم چاوترووکاندنە بووبێتە خاوەنی
ئەم هەموو دەستکەوتانە. ئەو ئینگلیز و فەرەنسی و پورتوگالی و
هۆڵەندی و ڕووسی و ئەمەریکی، بزانن تاکە کەسێکی وەک عاشووریان
تێدا هەیە!؟، ئەم هەموو دەسکەوتە ڕەهایەی هەبێت! کەس ڕەگر نەبێت
لە بەردەمی حەزە شەهوانی و دڕندەییەکەیدا!. ئەمەریکای ملهوڕی
دنیا،تا ئێستاش لەکەمینەوە لە هەڤاڕی نامەڤانە سەربازەکانی
دەکات، لە هەر دەڤێکدا ئەنجامی بدەن و سزاشیان دەدات.
مامۆستا شەرکۆ، لە میانەی شاکارەکەیدا، ئاماژەیەکی بە پەلە و
هەستیار بە پرسی عەرەب،لە نموونەی فەلەستین دا،دەدات و وەک
پێویستیەکی شەرمەزاری و مێژوویەکی تەکشکان،لە کارەکەیدا جێی بە
دەکاتەوە. ئەمەش بەو واتایەی گوایە فەلەستین داگیرکراوە و پرسێکی
نەتەوەیی عەرەبییە،کەچی عەرەب خەیان داگیرکارترن.
ئێستە عاشوور
"وەحدە"ی دەمی قیمەکەشی سەر جێستەمە
"حوریە"ی چەقەی شەفەق و پێچکەی مەرگی بلدەزرە
" ئیشراکیەت" لای عاشوور..دابەش کردنی هەژاری و
بریندی جەور و ستەمە.
ئەو سێ وشەیە(وحدة،حرية،اشتراكية)،ناواخنی پەیامی " نەتەوەی
عەرەب یەکە و خاوەنی پەیامی نەمرییە"ی پەک دەهێنا،لە سەکوچکەی
دروشم و فەلسەفەی حیزبی بەعسی دەسەڵاتدار بوو، لە عێراق و
سوریادا. عاشوور لەژێر سێبەری ئەم سلۆگانەدا گەورە بووە و بەم
گیانە پەروەردە کراوە، کانگای بژێوی مەاڵی بووە، ئەمە سەرچاوەی
ئیلهام وەرگرتنی بووە، بۆیە وا بەبەزەییانە بە هێنانەدی ئەو
ئامانجانە، بە هەموو شێوە و شێوازێکی دنەدانە و خۆنەاوی
تێدەکۆشێ. مامۆستا شەرکۆ بەکەس، پەردە لەسەر دیمەنێکی دیکەی
هەڤاڕی، نامرۆیی و نایاسایی و ناشارستانیتی عاشوورمان بەم جۆرە
بۆ ال دەبات:
ئەمڕۆ ئاشوور هاوڕێی عاشوور حیزبی عاشوور
شەوان درێنگ کە پێتی سەدارە ئێنوە

لەسەردابی ئەشکەنەما کە ئێبنەوە..
چەکەجێی عومری زیندانیم ئائەکەشن
تەسکەرێی منداڵ و گەورەم دەرئەهێنن
گەورە گچکە ئەکەنەوە، گچکە گەورە ئەکەنەوە
سیانزە بە بیست، هەشتا بە چل..
تا، بەیانیی کە ڕۆژ بێوە، بە پلیکانەی قانوندا
سەریان خێن و ، پێتی مەرگیان بکەنە مل
ئەم گەمە ئەکرێباتییەی بە یاسا،لە دەوڵەتەکەی ئینگلیز بە عاشووری
دروستکردووە و عەفلەق مەری (یەکێتی،ئازادی و سۆشیالیستی) لێداوە،
دیسان لە کەم شوێنی دنیادا بەرچاو دەکەوێ. لە کاتێکدا
عاشوورئاساکان بە هەزاران هەزار کەسیان گوللەباران کردووە و
لەژێر ئۆشکەنجەدان کوشتووە، هیچ پێویستیشی بێو یاسا
قەڕەقووشیانە نەبووە.
ئێو ڕۆژە کوردانەی بەدەستی بەعس گیانییان لەدەست دەدا و گۆشمردە
دەبوون، دەبوو کەسوکاریان، نرخی گوللە و ماندووبوونی جەلادەکەشیان
بدەن.
کاتێ باسی کەلەنیالیزم بێو دەوزمەیێ دەکرێ، بە کەن و نوێوە لە
هیچ دەڤەرێکی جیهاندا، سیاسەتی وای پەیڕەو نەکردووە و هیچ
میللەتێکی بندەست بەم چەشنەی کورد، لە لایەن داگیرکەرێکەیێوە ستەم
و ئازاری نەچەشتووە.
ئەم بارودۆخە بەردەوام دەبێ:
تا چەک سەری هەڵنەبڕیبوو
هەتا خەڵک ڕانەپەڕیبوو
تا قەندیل هەڵەی نەدیبوو
وشەی گوللەی نەناسیبوو
شمشێرەکەی دەستی عاشوور وەک هەڵەبا
بە ترس و تەنیا ئەگەڵا
عاشوورەکی پەلیس، ڕەفیق حیزبی و ئاسایش و سیخوڕی بەعس و عەراق و
عروبە، چی ویستووە بی سەمینێوە کردوویەتی و ئێوەی لە فەرهەنگی
شارستانیدا، باس نەکراوە، شاعیر لە عاشوورئاساکانی دەگەڕێتێوە.
ئەمنە سوورەکەی سلێمانی، هەیئەی کەرکووک، قەسابخانەکەی موسڵ و
بەغدا و گرتووخانە ناو ڕاوکانی ئێبو غرەب و نوگرە سەلمان و
عەرعەرستانەکانی ڕووەمادی و سعودیە و کەنگرەی فاس و ڕاگوزان و
گەمارۆدان و سوتماککردن و تەرس و تەقاندن و ئاگرباران و
کیمیاباران و ئەنفال هەمۆیان لاژێەی گۆشی پەیامەکەی عروبەن.
مامۆستا شێرکۆ بێکەس، چەند پەردەیەکی دیکەی چیرۆکە شیعرییەکە، بە
هونەرێکی بەرز و ڕەنگێکی ئەدەبی جوان نەخش دەکات. باسێکی وردی

شمشێر بە سانسەرکەی عاشوور دەکات، کە توانیویەتی لە هەموو شوێنێک و لە دژی گشت کەس بوەشێنێ. لە ئەم زەرداریی و سەتەمانە، لە ئاکامدا نەیتوانیوە بەردەوام بێت و ئیرادەی گەل بە هەوێدا هەڵشاخاوە و پێشمەرگە و شەڕش قەڵغانی بەرپەرچدانەوەی سیاسەت و کولتووری دەندانەی نامرۆیی و دوور لە بەهای ژیان و مانای شارستانی عاشوورەکان بوون. عاشوور لە هەر شوێنێ بیویستایە و لەهەر کاتێکدا دەیتوانی، شمشێرەکەی دەستی بوەشێنێ و پەیامەکەی ڕابگەیەنێ. بەڵێ بەی هەبوو سزای مەرگی هەرکەس،گەورە و بچووک،ژن و منداڵ، بدات.

دوای ئەوەی ستەم و زەرداری دەگاتە دوا پلە و ئاکارێکی ترسناک، ئیدی تفەنگ ڕادەبێ و پێشمەرگە خەی دەبزوێنێ و پێویستە سنووردک بە عاشوور و شمشێرەکەی بکەشرێ.

ئازاد، لە دیمەنی نوێی چیرۆکە شیعرییەکەدا، وەک پێشمەرگەیەک دەگەڕێ. شەوێک بە مەفرەزەوە دەتەڕ، شارچکەکەی خەی، کە عاشوور تێیدا بکوژ و ببڕێ. لە چالاکییەکی بوونەدا عاشوور بەدیل دەگیرێ.

تا ئەو وەختەی ئیتر
تفەنگ چاوی گلەفت

کورد دەڵێ :"مشت لە دروشمەوە دەگەڕێتەوە" دوای ڕابوون و بزاڤی کورد، ئیدی پاشکشە بە شمشێر و ئاڵا و پەیامی عاشوور کرا. لە دیمەنێکی سینەمایی یان تابلۆیەکی بەرزی وشە و پێناسە، مامۆستا شەرکە درێژە بە چیرۆکە شیعرییەکەی دەدات. هەروەک بڵێی، شاعیر خەی لەگەڵ مەفرەزەکەدا بووبێت، یاخود فەرماندەی هێزەکە بوو بێت، هێندە بەرز و جوان دیمەنەکانی دەیشتن، قەتارەبەستن و لایەت داگیرساندن و چەشتنی سەرما و سەڵەی ژیان و چالاکی پێشمەرگەکان باس دەکات.

مەفرەزەیەک.. یەک لە دوای یەک
بە هەنگاوە یان دوو هەنگاو
سەری لووت و پەڵەی گوێچکە
سە و تەزیو..
…
وەکو لوولەی کتری کۆاو
دەم هەڵاوی لە هەڵە ئەسپە
پەڵاوی لاستیک گرژ بوو، ئاو تەی ئێچە و
شەقە شەق، سەری پەنجەی تیا ئەتەزە.

بەم زمانە چڕ و باسە پوخت و ستایشە بەرزەوە،شاعیر بەمان بەردەوام دەبێ لە گێانەوەی چیرۆکە. چۆن لەو ڕۆژگارەدا هەڵەکانی نەتەوەی ستەمدیدەی کورد، بە ئاوات و ئامانجی سەربەخۆیی و ئازادی

گیانبازییان بۆ ژیانی خۆیان کردووە و چ کوڕوکڕیی و تاڵی و سوڕییەکیان لە پێناوی گەیشتن بە ئامانجە نەواکەی دڵی پیرۆزکە دا چەشتووە. گەلانوێک، مەگەر تەنیا چاوی کامەرا و فەنتازیای خۆیان و هەستی ناسک و قەڵەمی ڕەنگین و هزری فراوانی مامۆستا شەرکە لە عەدەی بێت.
دواتر دەتە سەر چوونە ناو شارچکەکەوە بە شەوی تاریک و نانوێی بەسە بە داڕە مرۆڤخۆرەکانی عاشوورئاسا و نیشاندانی ئیرادەی میللەتێک، بەوی خۆی نادات بەدەستەوە و هەرچی شمشێر و پیامی عاشوورە ناتوانێ ویستوخواستی بوون و هەبوونی لەناوبەرە.
ئەو دوای وەشاندنی گوورزی جەرگبڕ لە داگیرکەر و لە دیمەن و پەردەیەکی ئەدەبی شاکاردا،کە شایانی ئەوەیە لە فلیمەکانی هۆلیوددا، بەرچاو بخرێن، جارێکی تر شەرکە بکەسی مەزن، لە ڕێگای بابەتی ڕاگەیاندنی هەواڵی دەستگیرکردنی عاشوور و چەند دیلێکی تر، چەن بە ئامڕی بە سیم، هەوا و مژدە و مزگێنی سەرکەوتنەکان بە دامودەزگاکانی شەش گەیەندراوە. ئا لەرەشدا، پێت وایە خودی شاعیر بەرپرسی دەزگای ڕاگەیاندن و بەشی سەربازییە، هەندە ورد و بە دیقەت و نەرم پە بە پەی پەوەندی کردن، بە بە سیم و ناردنی هەواڵ و وەرگرتنی هەواڵ و گیزە گیزی ئامڕی بە سیم و یاری بە ئەنتەنە و، پیامی سەرکەوتنی چالاکی و مژدەی بەدیل گرتنی گەورە دا،"عاشوور حەمدان". بە هاوڕێیان ڕادەگەیەنە. بەڕاستی ئەم هاوکات تەمارێکی بەرزی لاپەڕەیەکی سەروبڕیە.
بەڕێزان، دەڕەدان بەم بابەتە لە لایەن بەندەوە، هەتا ئەرە هەر بە ئەو مەبەستەیە، کە بەڕێن عاشوور، سیمبۆڵی دەسەڵاتی حیزبی بەعس و دەوڵەتی عەراقی زەبەک و عروبەی تاوانبار، نەیتوانی، بە هەمیشە، ویست و خواستی نەتەوەیەکی کەنەفت و کەوار خامش بکات. بەڵی بە ئەوەی چیرۆکەکەتان بەنیوەناچی بە نەگەیەنەوە. دەنا ئەم پەردەیە و هەندە لایەنی تری ئەم چیرۆکە شیعرییە،ڕەنگە هاوشان و هاوەمانای ناونیشانی باسکەمان نەیەتەوە.

ئەوەتا وا عاشوور حەمدان، داڵاشی ڕەشی باڵ شکاو
بووە بە فاقەی پشمەرگە و سروشتەوە دەردەست کراو.
شمشێرەکەی زەلیل زەلیل.پاڵانەوەی داماو داماو
داڵی گیراو،داڵی ناوسک پڕ لە بەچوە چەلەکەی کورد پێش خراوە و ڕەبات و هەنگاو هەنگاو ئەژنەی ئەشکە
ئەستە عاشوور پیامەکە
کەسیرە،دروشمەکە قاچ و قول و دەست و پەنجە سەرما بردوو
ئیدی دوای ئەم وەستگەیە، باس دەگاتە ئەوەی عاشوور بە زیندوویی نەک بە وەنە ئازاد، ئازادی ماڵ قوفکراوی و داگیرکراو، لەبەردەم

عاشووردا قووت دەبێتەوە. ئەمش داستانێکە وروژێنتر و بەجێشتر دەکات.
لەتێک دڕژدان بە گۆرانوەی پاردەکانی تری چیرۆکە شیعری "داڵ" دا، شاعیر سەرکەوتووانە بە دیمەنێکی هیوابڕش و وردە بەرزەوە، دەمانخاتە بەردەم ئاسۆیەکی گەش و پڕ لە ئاواتی سەرکەوتن و بونیاتنانی وڵاتێ وەرانکراوەکەی کوردستان، بە هەڵە قارەمانانەکانی. کەواتە دەستاتی زەبر و ستەمکاریی چەند قورس و گران و گەورە بێت، بتوانێ بە ماوەیەک ئاواتی نەتەوەیەک بتاسێنێ، ئەوە هەرگیز ناتوانێ ویست و خواستی بە هەمیشە بکوژێ. شاعیر بەم کۆپلە شیعرە بەرزەکەتاتی بە چیرۆکەی "داڵ" دەنێ و دەنووسێ:

ئێستە سەعات دەی بەیانی ڕۆژی هەینی
هەشتی هەشتی هەشتاو و شەش
لەژێر کەپرەکەی خەموە
لە نێوان لقی دارگوێزی گوێ چەموە
هەر لە هەمان دەربەندەوە
لە سەرەو.. بە تووڵە ڕەی ئەوبارەوە
ڕەچکەیەک داڵی گیراوی چەماوەی ژێر
کەڵە خۆڵ و خشت ئەبینم..
عاشووریشیان لە پشتەوە ڕەچکەیەک داڵ
تەنها بازێک لە پشتەوە
گۆ.. ئەکشن.. بەرد ئەکشن دار.. ئەکشن
بە خێستخانەی ئەو هەڵە زامدارانەی
بە باڵی خوێناوی شەش
شیعرێکی نوێم بە ئێنووسن.

سەرچاوە دیوانی شەرکە بکەس،ل ٤٥٧ــ ٥٠٢، بەرگی ٣ سوید ٢٠٠٩

هەڵە بەرزنجەیی
٨/٨/٢٠١٧

دەنگدەرو هەڵبژێردراو...کامیان خزمەت بە کامیان دەکات ؟! ... موزەفەر عەبدوڵا

چەند هێزێکی پەوپاگەندەی هەڵبژاردن لە لایەن دەستەو تاقمە قەومی – خەباکی و دینی – تایەفی و کاندیدەکانیانەوە لەسەراسەری عیراق، بە کوردستانیشەوە ،دەستی پێکردوە بە هەڵبژاردنی ئەندامانی پەرلەمانی عێراق.
هەڵبەت ئەمە یەکەمجار نیە، هەنگە دوا جارێش نەبیت ، کە ئەم زەلکاوەی دروستیان کردەوەو پێی دەڵێن پەرلەمان ، دەنگدانو هەڵبژاردنی تیا بەڕێوە دەچێت تا چەند سەد کەسێک لە فاسدترین سیاسی و تاوانبارەکان دەنگیان پێ بدرێت و ببنە ئەندامی بەناو پەرلەمانو تا چوار ساڵی تر خەریکی دزیو گەندەڵی و سەرکوت بن.
هەر کەسێک ئاگەر سەرنجێک لە پروپاگەندەو قسەو باس ،و تەنانەت تەماشایەکی بیوگرافی و کارنامەی زۆربەی کاندیدەکان بدات ئەوە ئادەی ئیسوایی ئەم هەڵبژاردنەی بە دەردەکەوێت. دەردەکەوێت ئەوانەی خۆیان بە ئەم هەڵبژاردنانە کاندید کردەوە بە لەبەرچاگرتنی دەسەڵاتی ئەم دوو سێ دەیەیەی ئەم دەستەوتاقمانە ئەوە ئاشکرا دیارە کە ئەمانە بە شوین چ مەبەستێکی قەزەوەنەوەن.

ئەم کاندیدانەو سەرانی حزبەکانیان لە بانگشەکانیان سەروبنی قسەکانیان ئەوەیە کە ئەوان لە خزمەتی خەڵکدانو بە شاری خزمەتی خەڵک خۆیان کاندید کردەوە ودەیانەوێت ببنە ئەندام پەرلەمان.هەمویان بە ڕاستو چەپەوە لێستی درێو تەفرەدان ئێز دەکەنو هەزارو یەک بیانوو دەدەن کە ئەوان لە خزمەتی خەڵکدان.
بۆیە هەقە خەڵکی ستەمدیدەو بێبەشو هەژارو نەدار لە کریکاران ،بێکاران. مامۆستایان ،کارمەندانو تویژە کەمدەرامەدەکان ،کە بە نیازن دەنگ بدەن ، ئاوڕێک لە دەنگدانەکانی پێشوتر بدەنەوەو لە خۆیان پرسیار بکەن ئاخودەنگدەرو هەڵبژێردراو بە فعلی کامیان خزمەتی کامیان دەکەن؟ !

دەنیام هەر بە چاوپیاخشاندنێکی خێرا بە پرۆسەی دەنگدانو هەڵبژاردنەکانی پێشوو بۆیان دەردەکەوێت کە دەنگدان بە هەڵبژاردنی چەند سەد کەسێک لە نوێنەرانی ئەم دەستەو تاقمە قەومی – خەباکی و ئیسلامی – تایەفیانە تەنها دەبەتە خڕوبڕێکی گۆڕە بە ئەو

نوینەرانە کە دەبنە ئەندام پەرلەمان تا چوار ساڵی تر. وە تەنها کاریان دزی و گەندەڵیو پێشلکردنی هەمو مافو ئازادی یەکانی جەماوەری دەنگدەری ستەمدیدە دەبیت . چونکە ئەمە ناوەرۆکی پەیامی ئەو دەستورو یاسایانەیە کە پەرلەمانو حکومەتو هەمو دامەزراوەکانی ئەم دەوڵەتەی لەسەر بنیادناوە.
دەستورو یاسایەک کە خەڵکی دابەش بکات بەسەر دەستەو تاقمی قەوموخێلو دینو تایفەو هەرگیز لە سایەیدا هیچ نوێنەرو هەڵبژێردراوێک ناتوانێت بە یەکسانی لەخزمەتی هەمو خەڵکدا بیت.

پەیوست بە شیکاری و لێکۆڵینەوەی سیاسی ورد ناکا لەسەر دەستورو یاساو ململانێی سیاسیو فکری ئەم دەستەو تاقمانە. چونکە لە ماوەی ١٥-٢٠ساڵی ڕابردودا خەڵک بە کردەوە تا سەر ئێسک تاڵی دەسەڵاتی ئەمانەیان چێشتوە. تەنها سەرنجی کاروکردەوەی ئەم تاقمانەو نوێنەرو کاندیدەکانیان بکەیت ئیتر ئەو ڕاستی یە دەرکەوێت کە دەنگدەرو هەڵبژێردراو کامیان خزمەت بە کامیان دەکات .

هەر هەڵبژێدراوو ئەندامێکی پەرلەمانی عێراق و کوردستان، تەنانەت شەریفترنیشیان لە ڕوانگەی خەڵکەوە ،دەبینین لە ماوەی ئەو چوار ساڵەدا ،ئەگەر پێشترهیچیشی نەبوبێت ،ئەوە دەبێتە خاوەن کۆشکو تەلارو باخو ماشینی دوا مۆدیل و چەندین کۆمپانیاو چەند ژنکیش دەکرێت لە سایەی بەرەکەتی یاسا فرە ژنە قیزەونەکانیان.وە لەم چوارساڵەدا چەند خزمەکی خۆشی دەکات بە پاسەوانو جانتاهەڵگریو موچەیەکی باشیان پێ دەدرێت .

بەڵام هەمو ئەو خەڵکانەی تر کە دەنگیان داوە تەنها شەو کارەساتی ئەم دەسەڵاتەو نوێنەرەکانیان پێ دەبێت.ئیتر هەرلە کارەساتی بە موچەیی ، بە کرێی ، بە ئاوو کارەبایی ، بێکاری و بێخانەو لانەیی و دابین نەکردنی دەیان و سەدان پێویستی و مافی تر تا دەگاتە بون بە قوربانی نەوان کەشەو ململانێ و شەڕی ئەم دەستەوتاقمانە لەسەر دەسەڵاتو دزی و گەندەڵی.

بۆیە بە بە گوێدانە هەج بەهانەیەک کە دەڵین ئاخر ئەگەر دەنگ نەدەین بدیل چی یە؟یاخود ئەگەر دەنگیش نەدەین ئەم حزبانە خەیان لە جیاتیان دەنگد دەدەن؟! یاخود ئیتر ئەمە دەنگدانو هەڵبژاردنی دیموکراسی پەرلەمانی و مافی خەڵکە دەنگ بدات؟! یاخود ئەم دەنگدانو هەڵبژاردنە باشترە لە موبایەکی سەدامو بەعس؟!دەیان بەهانەی پوچی تر. بەڵام دەنگدانو ڕیسوا کردنی ئەم گاڵتەجاری یە هەڵوەستی سیاسی بە کردەوەی دژی ئەم دەسەڵاتەیە لە ئاستی

کوردستانو عیراق.
وەهەر بەم هەوڵستەش ناگا خۆش دەبێت تا خەڵک یەکگرتو بن وەک بەدیل بۆرامبەر دەسەڵات دڕکۆن .

٢٠١٨-٤-١٩
موزەفەر عەبدوڵا

چەپڵەلێدەن ... شەرزاد فەقێ ئیسماعیل

ئەی بە رواڵەت ئەوروپی و،
پەروەردە و بیر و ناخیشت
مەکانی سەدەکانی
ناوەڕاستی خەرهەڵاتی،
کۆیلەکانی تەرانێتی
بیدروونەوە
بەرهەمی رەگەزپەرستی.
ئەو دەسکەوتە گەورەی سەرک
بە دەستی خست
هەر بلیمەتی خۆیەتی
ئەگینا ئەوە چووزانن
سوڵتان چی دەڵێ و چی دەکات.
تەنیا لە توانای ئەودایە
پەرجۆ و فەلسەفە دروستکات.
بەیانییان لە ئەنکەرە
حوکمی دەستگیری سەدان کەس
لە رەخنەگرانی دەردەکا
ئۆوارانیش
فەرمانی تۆپبارانکردنی
دەیان دێهات و شارۆچکە و
شاری خۆرئاوای کوردستان
واژۆ دەکا.

به رووه شەرمەزارەکەی
فەرمانی ڕۆگە پێدانی
تاڵانی سامانی کوردان
بە تلیاك کێشەکان دەدا.
خۆی خۆراکدانی تیرە
هەرکەس لەو خولگە نەسووە
بە تیرۆریست دەیناسێنێ.
ئەوە تەنیا بۆتان هەیە
چەپڵە لێدەن، سەما بکەن
پیرۆزبایی و ئافەرین و
دەستخۆشانەی پێشکەش بکەن.
گەر چاویشتان لە بەرامبەر
هەزاران گلەیی هەر زەقە
پشتیوانی هەزاران لە
نموونەی وەك خۆتانئاسا
لەو ڕۆژهەڵاتە وێرانە
لە کێنەوە هەبووە و دەشبێ.
ئەوەی وانەی خیانەت و
گەندەڵێتی و پانکردنەوەی
بە وردی ڕەوان کردبێ،
گوێ بە هیچ بەهایەك نەدا
ڕۆژ دوای ڕۆژ ساماندار و
بەختەوەر و شادتر دەبێ.
زلهێزەکان لە پاداشتی
ئەو خزمەتە، فڕوفێڵە
ملیۆنەها لیرە و دۆلار
دەبەخشن بەم گوێڕایەڵە.
یا ڕۆگا خۆش دەکەن خاکی
گەلێکی بێ هێز و پەنا
داگیر و کاول و تاڵانکا.
ئەوەی مەیش بۆی هەڵپەڕن
بەو خەیاڵەی ، لەپێناوتان
دەسکەوتێکی باشی هێنا.
مەگەر بە چاوتان نابینن
ملهوڕان و کەڵەگاکان
چەند بەهێزن، چەند بێ ڕەزن
دەوڵەمەندن، چەند کەساسن

به دروشمی چەکە زەیتوون
دارستانەکانی زەیتوون
بە ئاگر و ئاسن هەڵقرچان
هەزارەها تۆپ و بۆمبا
بە گیانی ژن و منداڵ
پەککەوتە و پیر
بە بێباکی بەردەکا،
خۆی و چەندان ریش چەپەڵك
فتوای قڕکردنی کورد دەدا.
تلیاك کێشی دەیان وڵات
داماڵراو لە خوو و ڕەوشت،
لە گشت بەهای مرۆڤێتی
شکستخواردوان لە ژیان
لە ژێر ئاڵای ئیسلامەتی
کڕکردەوە لە دەوری خۆی
ئاسایشترین هاوسێی خۆی
کردە ئامانج
شاری ئاشتی و دۆستی و ڕێزی و
میوانەواز ، خانەدانان
بەسەر یەکدا کردن وێران.
سەدان هەزار بێ گوناهی
لە ماڵ و زێد و هێلانەی
بەرەو دەشت و چۆل وەدەرنان
دیارە سەدەی بیست و یەکیش
لە ڕۆژهەڵات
ئاوەزی دێندایەتی و
دیسان هەر خوێن ڕشتن و
ماڵوێرانکردن و تاڵانە،
جێبەجێکردنی پیلانە
زلهێزان ئەوە دەخوازن.
ئیتر ئەنجام هەرچی هەیە
مەڕ و بزن قەدەغەیە
پرسیار بکا لەپای چییە
ئەو هەموو دەستدرێژییە؟
ئەی مەڕەکانی تورکیا
دە بخوێننەوە مێژوو
لەبیرتان چوو

دەسەڵاتی ملهوڕانتان
بەسەر دەیان وڵات هەبوو
ستەمکاری و بێ باکیتان
هەمووی دەرکرد لە ژێر دەستتان؟
چەپڵە لێدەن . . .
مامە حەمە و پیشەی ماستاو
دەیان ستەمکار و دەستەش
دەیان دیکتاتۆر ، نەشیاو
بەرهەمی چەپڵەی ئەوەیە
ئیتر تا هەن
نەك هەر خەڵك ، بگرە خۆشتان
بێ ساتەکیش ناتوانن
لە ژیانتان ئاخەی بکەن.
لە لاسایی ئەوروپییان
دیمەنتان وا دیارە گوایە
زۆر پێشکەوتوونە لە ژیان،
بەڵام رووەن و ئاشکرایە
هەر رووکەشی دەرەوەیە،
مشك هەر بیری سەردەمی
جەنابی سوڵتانەکانە،
ئەستاش بە هەوای دەزانن
سوڵتان خاوەنی سەدان ژن،
خزمەتکار و بەندە و کۆیلە و
دەیان گەنجی خەسڵنراوی
ناو حەرەم و
ئەندەروون، داڵانەکانە
ئیتر هەر خووی
سەدەکانی ناوەڕاستە
خۆتان و دەستەی حوکمڕان
بەو ڕێبازانە پەیوەستە
کلتووری مەغۆلەکانی
ژێر فەرمانی هۆلاکۆیە
داگیرکردن ، ستەمکاری
خاپوورکردنی وڵاتان
لای ئێوە تیۆری ژیانی
سەرفرازی و ڕەوایەتی و
ڕێی دروستە.

ڕۆژ هەر دێ
لەسەر خەونە گڵاوەکانتان
خەتان و سەرکردە و سوڵتان
لە قوڕ بچەقێ دەمتان
ئەوەی زەوتیشتان کرد لەمەوپێش
لە قوبرس و ئەسکەندەروون
لە عەفرینی پڕ زام و ئێش
لەگەڵ تاڵە و قەرەبوویان
ئەو شوێنانە بێ یەکجاری
بێ هەزاران چاوچنۆک و
زۆرداری لە وێنەی خۆتان
دەبێتە دوا گۆڕستان.
تا ئەو ڕۆژەی جێی دەهۆن
عەفرین بێ تۆرانییان ژانە
بێ کوردانیش
دەروازەی، یەکبوون، ئازادی،
بەرخودان و تێکۆشانە.

2018 – 3 – 20

داوای گەڕانەوەی هەموو کۆپیەکانی کتێبی سەردێشت عوسمان دەکەین!

هەرێمی کوردستانی ئێوارەی دوێنێ ڕۆژی پێنجشەممە (١٩ \٤\٢٠١٨) لە بازگەی بەستانێ، ئاسایشی پارتی دەستی بەسەر ٥٤ دانە لەبەرگی دووەمی کتێبی سەردێشت عوسمان داگرت و ئێندامی ستافی ئامادەکاری کتێبەکە (بەهزاد موحسین) دەستگیر دەکات و بە ماوەی چوار کاتژمێر لە ئاسایشی هەولێر دەست بەسەری دەکا و دواتر ئازادی دەکەن.
بەهزاد موحسین بەبێ هیچ پێڕاگەیاندن و سەراغێك لە لایەن ئاسایشی پارتی دەستگیرکراوە بە تۆمەتی هەڵگرتنی کتێبەکەی سەردەشت. پارتی

دیموکراتی کوردستان جارێکیتر ڕاستەوخۆ دژایەتی ئازادی دەربرین و دەسیسەی تیرۆریکردنی ڕۆژنامەنووس سەردەشت عوسمان دەکات، کە بەرسیارەتی تیرۆرەکە لە ئەستۆی پارتیدایە و بکوژان لەژێر فەرمانڕەوایی ئەو ئازادن.
تا ئێستا کتێبکان لایەن ئاسایشی هەولێر دەستی بەسەرداگیراوە و نگڕاندراوەتەوە بۆ ستافەکەی. ئەمە پێچەوانەی هەموو پرەنسیپێکی دیموکراسی و ئازادی دەربڕین و بیان و بڕاوکردنەوەیە کە خەیان ڕۆژانە ئیدعای بۆ دەکەن.
جارێکیتر بەتوندی ئەو کارە سەرکوتگەرانە سەرکۆنە دەکەین و داواکارین سەرجەم کتێبکان ئازاد بکەن و بێگانەوە بە خاوەنەکەی. پێویستە پارتی دەستبەرداری ئەو سیاستە چەوتەی بێت، کە بازگەکانی کردۆتە شوێنی دەستگیر و دەستبەسەرداگرتنی شتە تایبەتیەکانی هاوڵاتیانی کوردستان.
لەڕدا جارێکیتر بانگەوازی سەرجەم ئازادیخوازان، ڕۆژنامەنوسان، ڕێکخراوە مەدەنیەکانی دەکەین بەهێزبینی دەنگی ناڕازایەتی، وەڵامی ئەو سەرکوتگەری و پێشێلکاریە بۆ ئازادی و مافی تاکی کوردی بدەنەوە. پارتی بەهیچ شێوەک مافی ئەوەی نیە دەست بەسەر مومتەلەکات و کتێبی هیچ کەسێک بگرێت. پێویستە دەست بەجێ کتێبەکان ئازاد بکات و بوونی سەردەشت وەك سیمبولی ئازادی لە هەولێر و کوردستان قبوڵ بکات.
بەردەوام دەبین لەهەوڵەکانمان لە ئاگادارکردنەوەی ڕێکخراو و ناوندە نودەوڵەتیەکانی بارگری لە ئازادی دەربڕین و بڕاوکردنەوە، نوسەران، ڕۆژنامەنووسان و ڕێکخراوەکانی مافی مرۆڤ.
لەم کارە سەرکوتگەرانەی ئاسایشی پارتی کە سەرتاپا ناکۆکە لەگەڵ سەرتایترین پرەنسیپی دیموکراتی و ئازادی و مافی مرۆڤ.
هەر لەڕدا دووپاتی دەکەینەوە، ئەم کتێبە لە تەواوی کوردستان و عێراق و هەموو شوێنیکیتر بەفراوانی و بە تیراژی زیاتر بڵاو دەکەینەوە. سەرکوتگەران خەیاڵیان خاوە بتوانن لە ڕگای بازگەکان کۆنترۆڵی بیر و هۆشکی گەنجان و ئازادیخوازی کوردستان بکەن. هاوکات لە نزیکترین ماوەدا لینکی بارگی یەکەم و دووەم لەسەر ئینتەرنێت و تەلەفۆنەکانی ڕاستەوخۆ دەخرێتە خزمەتی خوێنەران.

بژی ئازادی دەربڕین!
کۆتایی بێت سەرکوتگەری و پێشیلکردنی ئازادی سیاسی!

ستافی ئامادەکاری بارگی دووەمی کتێبی سەردەشت عوسمان

ئاس‌س هەردی
بەهزاد موحسین
نیاز عەبدوڵا
بەکر عوسمان
دڵشاد ئەنوەر
دڵەر ئەمین

2018-04-20

فیلمی کوردی "ئێل کلاسیکۆ" لە فێستیڤاڵی جیهانیی فیلمی فەجر نمایش دەکرێت

مەنووچەهر جیهانی ـ فیلمی بەیندی سینەمایی "ئێل کلاسیکۆ" لە دەرهێنانی سینەماکاری کورد "هەکەوت مستەفا" لە بەشی "زەنگی حەوتەم"ی سی و شەشەمین خولی فێستیڤاڵی جیهانیی فیلمی فەجر لە پەردیسی سینەمایی "چارسوو" لە تاران نمایش دەکرێت.

بە پێی ڕاپۆرتی لێژنەی ڕاگەیاندنی سی و شەشەمین خولی فێستیڤاڵی جیهانیی فیلمی فەجر، بەشی "زەنگی حەوتەم" The 7th Hour سی و شەشەمین خولی فێستیڤاڵی جیهانیی فیلمی فەجر بە نمایش کردنی حەوت فیلمی بەیندی سینەمایی و چوار کورتەفیلم کاری خێی دەست پێدەکات و لەم بەشەدا، فیلمە گەلێکی شیاو لەگەڵ تەمەن و سەلیقەی قوتابیانی ئێرانی نمایش دەکرێت. بەشی "زەنگی حەوتەم" هەڵکە بۆ ئەوەی کە قوتابیان لەگەڵ شێوازە سەرەتاییەکانی ڕەخنە و هەڵسەنگاندنی فیلم ئاشنا ببن و پاشان دەتوانن بە نووسین و ناردنی ڕەخنەکانی خۆیان بۆ نووسینگەی فێستیڤاڵ لە ڕکابەری کردن بۆ وەرگرتنی خەڵاتە جۆراوجۆرەکانی باشترین نووسینی ڕەخنە بەشداری بکەن.

فیلمی "ئێل کلاسیکۆ" El clásico بەرهەمی وڵاتانی عێراق و نەرویج، یەکێکە لە بژاردە سەرنجڕاکێشەکانی لیستی فیلمەکانی بەشی "زەنگی حەوتەم" کە چیرۆکی "ئالان" و براکەی دەگێڕێتەوە کە لە کوردستانی

عێراقەوە بەرەو ئیسپانیا وەدەکەوێت بۆ ئەوەی کە یاریزانی خۆشەویستی خۆی "کریس رۆناڵد" ببینێت. ئەو فیلمە بە تەمەکی پڕ لە جۆش و خرۆشی لاوێتی دەتوانێت یەکێک لە بژاردەکان بێت، بۆ ئەوەی کە بینەران بۆ بینینی ئەو فیلمە پشتی پێ ببەستن.

بیرکەوەی ئەو فیلمە لە سەفەرێکدا بۆ شاری هەولێری هەرێمی کوردستانی عێراق هاتە زەینی هەکەوت مستەفا. کاتێک کە لەبەر داربی یانەکانی رئیاڵ مەدرید و بارسەلۆنا نیوەی خەکی شارەکە دەژنە سەر شەقامەکان و وەها بەسەروبەرەیی بەسەر شاردا بارێ دەکشێت کە ئەو ناتوانێت لەو هەتڵە بچێتە دەرێ کە لەوێدا نیشتەجێیە. ئەو دوای گەانەوەی بۆ نەرویج بلیتێکی فڕکە و بلیتێک بۆ ئێل کلاسیکۆی دواتری کۆی و چوو بۆ ئیسپانیا.

ئەو دوو برا کوردەی کە دەورە سەرەکییەکانی ئەم فیلمە دەگڕن، لە کاتی یەکەمین نمایش کردنی فیلمی "ئێل کلاسیکۆ" لە شاری ئۆسڵۆ بۆ یەکەمین جار لە تەمەنی خۆیاندا پێیان نایە هۆی سینەما. هەکەوت مستەفا ماوەی یەک ساڵ لەگەڵ ئەم دوو برایە ژیا کە بەردەوام خەریکی دەمەقاڵە لەسەر یانەکانی خۆشەویستی خۆیان بوون؛ بە مەبەستی ئەوەی کە بتوانێت لەگەڵ هەکشان و داکشانی ژیان و هەستە راستەقینەکانی ئەوان لە نزیکەوە ئاشنا بێت و تێبگات کە مرۆڤە کورتەباڵاکان لە سووچێکی تەواوینن بە بەرزایی 90 سانتی مەتر، چڵن دونیا و دەوروبەری خۆیان دەبینن.

هەکەوت مستەفا سیناریۆی فیلمی ئێل کلاسیکۆی بە هاوکاری "ئاندرۆس فاگرهۆد" لە ماوەی دوو ساڵدا نووسیوە. نوسخەی یەکەمی سیناریۆکە تەمی عاشقانەی نەبوو، بەڵام دوای ئەوەی کە هەکەوت لەگەڵ خەونی هاوبەشی زۆربەی مرۆڤە کورتەباڵاکان ئاشنا دەبێت، بڕیار دەدات نۆئاخنی عیشق بە چیرۆکەکەی زیاد بکات. "خەونی هاوسەرگیری لەگەڵ ژنانی باڵابەرز" رەنگە بەو هیوایە کە بەختیان بۆ هەبوونی منداڵی بە باڵای ئاسایی زیاتر بێت.

هەکەوت مستەفا لەگەڵ ئەوەشدا کە دەیتوانی وەکوو زۆربەی دەرهێنەرەکان، فیلمەکەی لە وڵاتانی ئەردن یا مەراکیش دروست بکات، وڵاتی عێراقی هەبژارد بۆ ئەوەی کە فیلمەکەی رەسەنایەتی و بایەخێکی زیاتری هەبێت. بۆ دوو حەوتە فیلم هەگرتن لە بەغدا ناچار بوون، دیکۆری شار و گشت بازاڕی بەغدا دروست بکەنەوە. لەبەر ئەوەی کە بڕدومانە یەک لە دوای یەکەکان و بە تایبەت هەرشە ئاسمانییەکانی ساڵی 1988 شتێکی وای لە بەغدای پێش جەنگ

نەهێشتبووەوە.

فیلمی "ئێل کلاسیکێ"ش وەکوو "دڵی سوور" یەکەمین فیلمی بینەری هەڵکەوت مستەفا باسی بابەتی گروپە کەمینەکان دەکات. بەم جیاوازییەوە کە دڵی سوور بە تۆندی فیلمێکی سیاسی بوو، بەڵام ئێل کلاسیکێ پەیامێکی سیاسی راستەوخۆی نیە. یەکێکی دیکە لە وێکچوونەکانی ئەم دوو فیلمە کەکوەرگرتن لە ماتێریلکێت لە فیلمی یەکەمدا و چوارتەگەری لە فیلمی دووهەمدایە.

"هەڵکەوت مستەفا" لەو بارەیەوە دەڵێت: "من پێم خۆشە کەسایەتییەکانم شتێکیان هەبێت،
بێ ئەوەی کە بەو شتە بەرەو پێشەوە بڕۆن و ماتێ زیاتر لە ترەمبڵ کە چوارپاڵوویەکی سەربەستراوە، هەستی رزگاری و ئازادی وەبیردەهێنەتەوە."

فیلمی "ئێل کلاسیکێ" نە لە چیرۆکدا قسەیەکی تازە دەکات و نە لە فۆرمدا. فیلمێکی کلاسیکی جادەیی بە تەمی عیشقی گەنان و بەدواداچوون و بە پێش زەمینەی تۆپێن و هاندەرانی دڵخوازی ئەستێرەیەکی وەرزشی. بەڵام ئەو شتەی کە ئێل کلاسیکێ بەرجەستە دەکاتەوە، وێنە گرتنی عێراقی هاوچەرخ و تەنزی زاڵ بەسەر فیلمەکەدایە. لەبەر ئەوەی کە هەمووی ئەو فیلمانەی کە بەر لە ئێستا لەم ناوچەیەدا و سەبارەت بە خەڵکی ئەم ناوچەیە دروست کراون، چیرۆک گەلێکی خەمناکن بە تەوەری زۆرم لێکراویی خەڵکی ئەم ناوچە جوگرافیایە.

یەکێک لە خاڵە بەرچاوەکانی ئەم فیلمە مۆنتاژی "ئینگ لیزلانگفێت"ـە کە کورتەباڵابوونی کەسایەتییەکانی فیلمەکە بەردەوام بەرجەستە ناکاتەوە. ئەو فیلمە بەر لەوەی کە قەیرانی کورتەباڵابوون وەبیر بەردەنگ بهێنێتەوە، زیاتر سەرنجەکان دەخاتە سەر هەوڵی کەسایەتییەکان بۆ گەیشتن بە خەونەکانیان و بەم خاڵەی کە لەگەڵ هەموو شتێک، ژیان بەردەوامە. لەگەڵ هەبوونی جەنگ و بۆمب و چەک و تیرۆر و تیرهاوێژیی بەردەوام، پێکەنین هێشتا لە ژیاندا بوونی هەیە و خەڵکی بەردەوام بە جێش و خرۆشەوە، یاریی نێوان یانەکانی خۆشەویستی خۆیان دەبینن و ئەو یاریزانانە هان دەدەن.

سی و شەشەمین خولی فیستیڤاڵی جیهانیی فیلمی فەجر لە ڕۆژانی 19 تا 27ی ئەپرێڵی 2018ی زایینی ڕێکەوتی 30ی خاکەلێوە تا 7ی گوڵانی 1397ی هەتاوی بە دەبیریی "سەید ئەزا میرکەریمی" لە شاری تاران

بەڕووەدەچێت.

ڕووباری غەمەکان
شیعر : نزار قبانی
وەرگێڕانی : پشکۆ ناکام
"""""""""
چاوەکانت دوو ڕووباری غەمن
دوو ڕووباری مەسیقا،،
کە گۆڕایانمەوە
بۆ دەر زەمان…
دوو ڕووباری مەسیقا کە ونبوون
و
ئێنجا خانمەکەم
منیشان وون کرد…
"""""
فرمێسکی ڕەشی چاوەکانت
ئاوازی درکاندن ئێبارێنێن
چاوەکانت و جگەرە و "مێی"یەکەم
و
دڵیەم پڕک و نابینایان کردم
و
لەسەر کورسییەکەم سووتاوم
ئاگرەکانم یەکتری ئەخێن
پێت بڵێم :
خەشم ئەوێیت… مانگەکەم..!!
ئاخ خەزگێ ئەمتوانی بیڵێم..
من لە دونیا
جگە لە چاوەکانت و غەمەکانم
چی ترشک نابەم….
'"""""
پاپۆرەکانم لە بەندەرەکەیا ئەگرین
لەسەر دوورگەکان

تەک ئەشکەن
و
چارەنوسی زەرد هەڵگەراوم
ەوخانمی..
باوەڕ بوونمی وەران کرد..
ئەی سەبەری خودا
لەسەر پەڕوی چاوەکانم
بە تەچن سەفەرکەم..!!
هاوینی سەوزم..خەری من
ئەی جوانترین لە هەنگۆ جوانەکانم
چەن جەت هەم
کە چیرەکەکەمان
لە گەڵانەوەی بەهار جوانترە
لە نەرگزی ناو تاریکایی قژی
کیژەکی سلەمانی ،
.....جوانترە
تاکە خەشویستم ، مەگری
فرمێسکەکانت ناخم هەئەکەنە
من لە دونیا
جگە لە چاوەکانت و غەمەکانم
چی تر..شک نابەم
""""
ئاخ خەزگە ئەمتوانی پەت بەم :
خەشم ئەویت..ئەی هەشنکەری شەوانم
چونکە من ئینسانەکی ووتم
پەگەی خەم پە نازانم
هە هەوم ووتی کردم
ناوم ووتی کردم
ئەدرەسم ووتی کردم
مەژووم..!؟
مەژووم نیە..
من لە بیرچونەوەی لەبیرکراوم
لەنگەرەکم لەنگەر ناگرە
زامەکم لە شەوەی ئینسان..
خەشویستەکەم :
چیت پە بەخشم..!!
نیگەرانیم..!

خودا نەناسیم …!
هەنجەکانم…!
چیت پێ بەخشم جگە لە
قەدەرێک ،
لە ناو لەپی دەستی شەیتانا
سەما ئەکا..
”””“
هەزاران جار خەشم ئەوێیت
لەم دوورکەرەوە
لە ئاگر و دوکەم
دوورکەرەوە
من لە دونیا
جگە لە چاوەکانت و غەمەکانم
چی تر شک نابەم
چی تر.....شک نابەم